

LVU-kampanjen i svensk och arabisk nyhetsmedia

**En kritisk diskursanalys av kampanjen avseende svenska
socialtjänstens omhändertagande av muslimska barn i
svensk och arabisk nyhetsmedia**

Av: Orgina Chabo & Regina Franzén

Handledare: Erik Borg

Södertörns högskola | Institutionen för
samhällsvetenskaper

Kandidatuppsats 15 hp

Ämne | Höstterminen 2023

Socionomprogrammet med storstadsprofil

SÖDERTÖRNS HÖGSKOLA | STOCKHOLM
sh.se

Abstract

The purpose of this study is to examine through critical discourse analysis the assertion regarding that the Swedish social service taking custody of Muslim children. 26 news articles have been selected where 10 are from Expressen and Aftonbladet and 16 news articles are from Al Jazeera, BBC Arabic, TRT Arabi, Al-Sharq, International Union Of Muslim Scholars, Al-Quds Al-Arabi and Arabi21. The news articles have been analyzed through Faircloughs critical discourse analysis. Through the analysis 4 discourses have been identified, two from the Swedish news media and two from the Arabic news media. These four discourses are: *“Disinformation, false claims and lies”*, *“security threat and increased security risk”*, *“criticism of Swedish authorities and the system”* and *“religious, cultural and justice aspects”*. Often the writers use an objective modality which means that they present their own opinions as the truth. In the Swedish news articles, the intertextuality is shown as the quotes are based on the reader having background information about the campaign as, for example, the names from the campaign differ in different articles. The intertextuality regarding the Arabic news articles shows information about the ongoing debate and uses headlines that the readers are expected to understand in relation to the debate. The discourses in the Swedish news articles differ significantly from the Arabic discourses. Recurring in the Swedish news articles, space to speak was given for public figures and authorities to comment on the campaign. Space to speak was also given to people who have been or are active in the campaign and believe that the social service is kidnapping Muslim children. While in the Arab news articles, it was families who have had their children taken into custody by social services who were given the most space to speak and tell their experiences. What we saw as a common denominator for both was that no social worker were asked to speak up.

Keywords: Social work, critical discourse analysis, Swedish news media, Arabic news media

Number of words: 15 203

Sammanfattning

Syftet med denna studie är att undersöka genom en kritisk diskursanalys påståendet avseende att den svenska socialtjänsten omhändertar muslimska barn. 26 nyhetsartiklar har valts ut där 10 är från Expressen och Aftonbladet och 16 nyhetsartiklar från Al Jazeera, BBC Arabic, TRT Arabi, Al-Sharq, International Union Of Muslim Scholars, Al-Quds Al-Arabi och Arabi21. Nyhetsartiklarna har analyserats genom den kritiska diskursanalysen. Vid analysering av empirin identifierades 4 diskurser, två från svenska nyhetsmedia och två från arabiska nyhetsmedia. Dessa fyra diskurser är: *“Desinformation, falska påståenden och lögnar”*, *“säkerhetshot och förhöjd säkerhetsrisk”*, *“kritik mot svenska myndigheter och systemet”* och *“religiösa, kulturella och rättvisa aspekter”*. Ofta använder sig skribenterna av en objektiv modalitet som innebär att de framställer sina egna åsikter som sanning. I de svenska nyhetsartiklarna visas intertextualiteten då citaten bygger på att läsaren har en bakgrundsinformation om kampanjen då exempelvis namnen från kampanjen skiljer sig i olika artiklar. Intertextualiteten gällande de arabiska nyhetsartiklarna visar på information kring den pågående debatten och använder rubriker som vi förväntas att förstå i relation till debatten. Diskurserna i de svenska nyhetsartiklarna skiljer sig väsentligt från de arabiska diskurserna. Återkommande i de svenska nyhetsartiklarna gavs det utrymme för offentliga personer och myndigheter att uttala sig om kampanjen. Utrymme gavs även till personer som har varit aktiva eller är aktiva inom kampanjen och anser att socialtjänsten kidnappar muslimska barn. Medan i de arabiska nyhetsartiklarna var det familjer som har fått sina barn omhändertagna av socialtjänsten som gavs mest utrymme att komma till tals och berätta deras upplevelser. Det som vi såg som en gemensam nämnare för båda var att ingen socialarbetare kom till tals.

Nyckelord: Socialt arbete, kritisk diskursanalys, svensk nyhetsmedia, arabisk nyhetsmedia.

Antal ord: 15 203

Förord

Vi vill börja med att tacka varandra för det fina arbetet och samarbetet med denna studie. Vi vill också tacka vår handledare Erik Borg för allt stöd som han har gett under studiens gång.

Regina Franzén & Orgina Chabo

Januari 2024

Innehållsförteckning

1. Inledning	6
1.1 Syfte & frågeställningar	7
1.2 Begreppsdefinitioner och förtydliganden för denna studie	7
2. Forskningsöversikt	9
2.1. Desinformation och ”fake news”:	9
2.2. Medias gestaltning av socialtjänsten	9
2.3. Desinformationskampanj rörande socialtjänstens kidnappning av barn	10
3. Teoretisk ramverk	12
3.1 Diskurs som begrepp	12
3.2 Kritisk diskursanalys som teori och metod	13
3.2.1 Faircloughs tredimensionella modell	13
3.2.2 Förklaring av analytiska verktyg och begrepp	15
3.2.3 Modalitet	15
3.2.4 Intertextualitet	16
4. Metod	17
4.1 Förförståelse	17
4.2 Sökprocess	17
4.3 Urval	18
4.4 Datainsamlingsmetod / Empiri	19
4.5 Motivering till vald metodansats	20
4.6 Om bearbetning och analys av data	21
4.7 Forskningsetiska ställningstaganden	24
4.8 Metodreflektioner	24
5. Analys och resultat	28
5.1 Desinformation, falska påståenden och lögnar:	28
5.2 Säkerhetshot och förhöjd säkerhetsrisk:	32
5.3 Kritik mot svenska myndigheter och systemet:	35
5.4 Religiösa, kulturella och rättvisa aspekter:	40
6. Diskussion och slutsatser	44
7. Referenslista	48
8. Bilaga för de svenska nyhetsartiklarna	52
9. Bilaga för de arabiska nyhetsartiklarna	53

1. Inledning

Denna studie är skriven av blivande socionomer som ställs inför mängder av synpunkter och åsikter från människor gällande sitt val av utbildning. Studenter som utbildar sig till socionomer får ofta höra människors uppskattning och blir uppmuntrade till valet av yrke och att det är socionomerna som kommer att kunna hjälpa uppgivna människor i samhället. Socionomer och socionomstudenter får även ibland möta negativa kommentarer, där vissa ifrågasätter behovet av socialtjänsten och kritiserar myndighetens agerande. Särskilt i frågor som rör barn och familjer där det påstås att socialtjänsten kidnappar barn från deras familjer (Lewis-Rompf & Royse 1994).

Socialtjänsten är en myndighet som bland annat har i uppgift att utreda och bedöma om ett barn är i behov av stöd och skydd samt utreda vilka behov som kan behövas för att stärka familjen i situationen. Socialtjänsten utgår alltid utifrån barnets bästa (Socialstyrelsen 2023). Enligt portalparagrafen 1 kap. 1 § i socialtjänstlagen (SFS 2001:453) (SoL) ska socialtjänsten på demokratins och solidaritetens grund främja människors ekonomiska och sociala trygghet, jämlikhet i levnadsvillkor samt aktiva deltagande i samhällslivet, med respekt för människors självbestämmanderätt och integritet. Detta är en lagstiftning som socialtjänsten måste följa, även om det finns påståenden att socialtjänsten väljer ett tvångsmässigt och aktivt ingripande vid omhändertagande av barn och unga. Allians och frivillighet med socialtjänsten anses vara det mest önskvärda och detta är något som socialtjänsten alltid vill utgå från och strävar efter. Ibland sker det omständigheter som gör att en frivillighet inte är aktuell och det finns inget alliansbygge med exempelvis föräldrar. Då kan det vara aktuellt med ett undantag från portalparagrafen 1 kap. 1 § i socialtjänstlagen. Undantaget bestäms bland annat i lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga (SFS 1990:52) (LVU) som reglerar tvångsomhändertagande av barn och unga.

Ett tvångsomhändertagande är en form av ingripande som enligt Socialstyrelsen (2022) ses som en handling som utförs i väldigt speciella omständigheter och när det finns en stark oro för att barnet ska fara illa i hemmet. LVU är dessutom en insats som tilldelas i mycket sällsynta fall sett till den mängd orosanmälningar som kommer in och som senare leder till en inledd utredning. Sjögren (2018, s. 10) belyser vikten av att byggandet av tillit mellan klienter och socialsekreterare är en viktig aspekt i det sociala arbetet. Tilliten som klienterna ger till socialsekreterarna kan utvecklas till ett starkt alliansbygge som bland annat gör att bägge arbetar för att främja ett tryggt och stabilt liv för klienten i samhället. Skulle denna tillit

saknas så skulle det resultera i att klienten avstår från att be om stöd från socialtjänsten och detta skulle vidare kunna ha en ogynnsam påverkan för utredningen eftersom detta skulle innebära minimal potential av hjälp och stöd för klienten. Utöver detta skulle det även betyda att de människor som faktiskt sitter i en situation där de behöver insatser för att kunna hantera sin situation, inte får det stödet. Med detta sagt är det viktigt att fortsätta bygga tillit gällande klienten och i förhållande till socialtjänsten, särskilt i de fall som leder till ett LVU. Trots detta blir det ändå de sällsynta fallen som leder till ett LVU och som blir de mest aktuella i nyhetsmedia, där det påstås att familjerna får sina barn kidnappade från socialtjänsten och att socialtjänsten har som mål att splittra på familjerna (Smålandsposten 2016; SVT Nyheter 2023).

Den intensiva debatten kring att socialtjänsten omhändertar muslimska barn har blivit uppmärksammat i många nyhetsmedier, både i Sverige och andra länder. Flera nyhetsmedier har skrivit flera reportage om detta där de utsänder olika påståenden om att socialtjänsten bland annat omhändertar muslimska barn och tvingar barnen att utföra handlingar som går emot deras religion eller familjens kultur. Vi har med bakgrund till detta inspirerats att undersöka påståendet närmare samt analysera påståendet. Vidare har vi även inspirerats att undersöka hur debatten kommer till uttryck i olika medier, dvs påverkan av olika kontexter för hur debatten sker och vad som blir centralt i debatten.

1.1 Syfte & frågeställningar

Syftet med denna studie är att undersöka genom en kritisk diskursanalys påståendet avseende att den svenska socialtjänsten omhändertar muslimska barn. Vi vill genom den kritiska diskursanalysen synliggöra framträdande diskurser i såväl svensk som arabisk nyhetsmedia. För att uppfylla detta syfte har vi valt dessa frågeställningar:

- Vilka diskurser går att identifieras gällande den svenska socialtjänstens omhändertagande av muslimska barn i svensk och arabisk nyhetsmedia?
- Vem eller vilka personer ges utrymme att uttrycka sig i artiklarna och på vilket sätt kan det ha en inverkan på debatten?

1.2 Begreppsdefinitioner och förtydliganden för denna studie

- *Kidnappning* eller människorov, som det i lagtext kallas, innebär att en individ förs bort alternativt begränsas genom att bli inspärrade emot sin vilja av en annan

person som har som uppsåt att bland annat skada personen (Åklagarmyndigheten u.å.).

- *Omhändertagande* av barn innebär att den svenska domstolen fattar ett beslut om att placera det berörda barnet/barnen på ett familjehem eller ett HVB-hem. Processen för omhändertagande börjar med att socialtjänsten får in en orosanmälan. Socialtjänsten fattar då beslut om det behöver ske ett akut omhändertagande eller ej, om omhändertagandet kan ske frivilligt eller ej. Under processen skriver socialtjänsten en utredning som leder fram till om barnet/barnen behöver placeras. Utredningen ligger sedan som underlag för domstolens beslut angående LVU placering eller ej (Socialstyrelsen 2022). Beslutet att omhänderta fattas med hänvisning till LVU (SFS 1990:52) och det finns krav som behöver uppfyllas för att domstolen ska fatta ett beslut rörande att omhänderta ett barn. Det är att det finns brister i barnets hemmiljö och det gör att det finns en påtaglig risk för barnets välbefinnande och utveckling tar skada eller att barnets beteende gör att det finns en påtaglig risk att hens välbefinnande och utveckling tar skada och att de stöd som barnet behöver inte är möjlig genom frivillighet (Socialstyrelsen 2022). Efter beslut från domstolen om omhändertagande placeras barnet i ett familjehem eller på ett HVB-hem (Socialstyrelsen 2022).
- *Svensk nyhetsmedia* är något som vi i denna studie har valt att "representeras" av Aftonbladet och Expressen då båda anses vara rikstäckande och når miljontals läsare (Outcast u.å.: Outcast u.å.).
- *Arabisk nyhetsmedia* är svår definierat i och med att det finns många nyhetsbyråer som har nyhetssidor där nyhetsartiklar på arabiska dominerar. När vi i denna studie nämner arabisk nyhetsmedia syftar vi på de sju nyhetsbyråer som vi har valt för denna studie. Dessa är: Al Jazeera, BBC Arabic, TRT Arabi, Al-Sharq, International Union Of Muslim Scholars, Al-Quds Al-Arabi och Arabi21.
- *LVU-kampanjen* eller *desinformationskampanjen* som den också kallas beroende på vilka nyhetsartiklar man läser. För att undvika att vi på något sätt benämner kampanjen med värderande ord kommer vi i denna studie antingen enbart skriva ordet *kampanj* alternativt *kampanjen rörande svenska socialtjänstens omhändertagande av muslimska barn*. Vi kommer använda ordet *desinformationskampanj* och *LVU-kampanj* i vissa delar där resultatet och analysen av empirin presenteras, då kampanjen i vissa nyhetsartiklar benämns som en *desinformationskampanj* eller en *LVU-kampanj*.

2. Forskningsöversikt

2.1. Desinformation och ”fake news”:

Baptista och Gradim (2022, s. 299) lyfter fram i sin studie att definitionen av falska nyheter kan sammanställas till nyheter vars intention är att vilseleda läsaren. Till viss del kan dessa nyheter innehålla sann information och oftast har dessa nyheter stora infångande rubriker för att få till sig läsare. Definitionen av desinformation är också att en person, politiker, kändis eller organisation medvetet publicerar och sprider missvisande information för att påverka allmänhetens åsikt om ett ämne och således negativt påverka såväl privatpersoner som organisationer och myndigheter samt samhällets syn på dessa myndigheter och organisationer (Wang et al. 2022, s. 1-2; Alawi 2022, s. 277). Desinformation kan också skada demokratin då den både kan påverka utgången i ett politiskt val men också skada demokratin genom att försvaga och motverka myndigheter som är centrala för demokratin (McKay & Tenove 2021, s. 703).

Desinformation eller spridandet av falska nyheter är något som tog fart som ett fenomen under presidentvalet i USA 2016. Under valet hade desinformationsspridning och falska nyheter fler läsare och tittare än de ”riktiga” nyheterna (Baptista & Gradim 2022, s. 297). Det finns två syften enligt Baptista och Gradim (2022, s. 298) med att sprida falska nyheter och desinformation. Den ena är för att nyhetsbyrån ska tjäna mer pengar genom att flera läser nyheten och får således en större ekonomisk omsättning och den andra anledningen är för att använda det som propaganda för att påverka människors åsikter. Monaci och Persico (2023, s. 1–2) framför att det finns tre komponenter som är inkluderade när desinformation i såväl sociala medier som i nyhetsartiklar ska spridas. Dessa är: rykten som är mer eller mindre sanna, innehåll som bidrar till ett vi och dem tänk samt konspirationsteorier.

Desinformationsspridning kan komma från flera såväl trovärdiga som icke trovärdiga källor. Det kan vara allt från privatpersoner, kändisar, politiker och organisationer med olika agendor. Desinformation och icke sanna nyheter som kommer från vad som anses av samhället som trovärdiga källor är det som når flest och således kan påverka flest människor (Monaci & Persico 2023, s. 2).

2.2. Medias gestaltning av socialtjänsten

Svensk media rapporterar och visar mer än gärna upp bilden av en socialtjänst som är i kris, en socialtjänst som är oense om ansvarsfrågor och en socialtjänst som misslyckas i ärenden som rör barn. Blomberg (2019, s. 243–244) menar vidare i sin studie att politikerna i dessa

artiklar i media omedvetet eller medvetet lägger skulden för kritiken som de får på chefer och socialarbetare. Förutom dessa gestaltningar om de misslyckanden som sker inom socialtjänsten och den kritik som riktas mot socialtjänstens arbete så visas en bild upp i media av socialtjänsten och socialarbetare som ”offren” då de inte kan styra över beslut som politiker fattar. Samt att den stora arbetsbelastningen är något som negativt påverkar socialarbetares arbete och arbetsförmåga (Blomberg 2019, s. 243). Blomberg (2019, s. 243–244) lyfter fram att bilden som visas av socialtjänsten i svensk media inte enbart är negativ utan att det finns en bild av att socialtjänsten är en bra arbetsplats och att socialarbetare är kompetenta och professionella i sitt arbete. Hon menar vidare på att bilden som visas av socialtjänsten bidrar till invånarnas bild av myndigheten. Nilsson et al. (2023, s. 1–2) visar dock i sin studie att negativ nyhetsrapportering där den svenska socialtjänsten framställs negativt inte hade ett samband med ett lägre förtroende för socialtjänsten. Det fanns ett samband mellan förtroende för nyhetsrapportering och ett högre förtroende för socialtjänsten. Tankesättet att en negativ bild av socialtjänsten i nyhetsmedia leder direkt till ett lägre förtroende för myndigheten är något som i studien motbevisas (Nilsson et al. 2023, s. 2).

I australisk nyhetsmedia fann Cordoba (2017, s. 453) genom sin studie att gestaltningen av den australienska socialtjänsten inte var överväldigande negativ, såsom viss tidigare forskning har visat, utan fann att det snarare fanns en avsaknad av nyheter kring socialtjänsten. Detta trots att ett vanligt antagande inom socialtjänsten är att nyhetsmedia visar en bild av socialtjänsten som något negativt, och att det finns en obalans avseende negativa och positiva gestaltningar av socialtjänsten. Enligt honom finns snarare en brist på nyheter avseende socialtjänsten i Australien. Han poängterar att socialarbetaren snarare behöver skapa en förståelse för att den bild som nyhetsmedia gestaltar inte alltid är negativ, vilket är ett vanligt antagande. Interaktionen mellan socialtjänsten och nyhetsmedia är inte alltid något negativt eller något man behöver vara ”rädd” för (Cordoba 2017, s. 462).

2.3. Desinformationskampanj rörande socialtjänstens kidnappning av barn

I en studie gjord av Pavlíková och Mareš (2020, 589–590) studerades hur främst rysk media och nyheter sprider missvisande nyheter avseende Norges motsvarighet till den svenska socialtjänsten. Det som framkommer i studien är att både rysk media och media i Litauen sprider nyheter som visar att socialtjänsten i Norge tar ryska och östeuropeiska barn från sina familjer för att populationen i Norge sjunker. Det visas således upp en bild av att om man är öst europé och har barn ska man inte åka till Norge då socialtjänsten kan kidnappa ens barn

(Pavlíková & Mareš 2020, 593). Vidare sprids nyheter rörande specifika fall där den norska socialtjänsten tar till exempel en rysk mammas barn ifrån henne. Det finns även organisationer som påverkar att dessa nyheter sprids och där mammor har den största rollen att sprida nyheterna om kidnappningen av ryska barn. Bilden av den norska socialtjänsten är med denna bakgrund inte så positiv i såväl ryska sammanhang som i östeuropeiska sammanhang (Pavlíková & Mareš 2020, 593–594).

3. Teoretisk ramverk

I detta avsnitt kommer vi att presentera de teoretiska ramverk som empirin har analyserats med stöd av. Som teoretiskt ramverk har vi valt den kritiska diskursanalys som även är metoden för vår studie. Vi beskriver först i avsnittet den kritiska diskursanalysen enligt Fairclough och vad begreppet diskurs innebär. För att sedan gå in på de begrepp från Fairclough kritiska diskursanalys som har varit centrala för vår analys av empirin. I nästkommande avsnitt, vilket är metodavsnitt kommer vi närmare lyfta fram hur vi har använt Fairclough kritiska diskursanalys, den tredimensionella modellen samt begreppen i vår analysprocess.

3.1 Diskurs som begrepp

Begreppet diskurs används inom samhällsvetenskap och lingvistik och redogör för sättet språk tillämpas i olika samband som våra påståenden följer när vi handlar inom olika sociala domäner. Diskurs kopplas ihop med tillvägagångssättet om språk används för att bilda en mening samt föra kunskap vidare inom en viss domän, en samhällsgrupp eller i en särskild kontext. Det är inte endast den språkliga samverkan som en diskurs innefattar utan den innefattar dessutom normer och regler som navigerar sättet språket brukas för att samtala och skapa betydelse. Sättet språk används för att utforma en betydelse är grunden i en diskurs. Det är inte enbart enstaka ord eller meningar som innefattas utan även en generell struktur av samtal och tillvägagångssätt för olika komponenters samarbete för att uttrycka tankar och perspektiv. Diskurs kan ses som en del av en större social praktik, det betyder att kommunikationssättet som används gestaltas av åsikter, sociala normer och maktstrukturer. Dessutom inkluderas bilder och symboler i diskursiva praktiker som andra varierande modeller av kommunikation samt uttryck och inte endast tal och skrift. Till följd av att en diskurs syftar till att analysera på vilket sätt språk behandlas för att bedriva makt, återskapa eller utmana sociala synsätt, kan den informationen medföra en befrämjan eller undergräva vissa grupper och ideologier, och målet med diskurs är att ta reda på fakta kring dessa maktrelationer. Det krävs att man tar hänsyn till diskursens kontext och sociokulturella kontext för att förstå den. Diskursen gestaltas av dess sammanhang, och dess förändringsprocess i tid och plats har en inverkan på språkanvändning och förståelse. Diskurs utgör dessutom en viktig funktion i konstruktionen och kommunikationen av olika konstellationer av grupper. Det hänvisar till representationen och organisationen av vissa sociala grupper via verbal kommunikation (Jørgensen & Phillips 2011, s.7, 19-20, 67-68, 72-73, 76, 134-138, 148).

3.2 Kritisk diskursanalys som teori och metod

I denna del presenteras en diskursanalytisk ansats som teori och med inriktning mot Faircloughs kritiska diskursanalys, som även lägger grunden för vår tolkning och analys av vår insamlade data. Den kritiska diskursanalysen är både en teori och metod inom samhällsvetenskapen och syftar till att undersöka på vilket sätt språket används för att konstruera, återskapa samt ändra på de sociala maktrelationer, normer och samhällsstrukturer som finns. En tanke som den kritiska diskursanalysen som teori vidareutvecklar är att språket inte endast reflekterar det verkliga livet utan även regelbundet konstruerar det. Den makt och ideologi som finns bakomliggande i samhället kan alltså förstås genom att undersöka de språkliga uttrycken och de bakomliggande mönster som både gestaltar samhällsdiskurser och hur det har en inverkan på de. Några av de grundläggande komponenterna av kritisk diskursanalys som teori omfattar en undersökning av vilka typer av maktrelationer och ideologier som är framträdande i texten och i språket. Med denna handling blir det möjligt att ta reda på vilket sätt vissa samlingar eller tankesätt företräder och placeras och vidare kunna ta reda på vilka maktstrukturer som är involverade. En annan komponent som ligger i fokus för teorin är att den kritiska diskursanalysen som teori undersöker de tillvägagångssätt som behandlas i en text för att organisera och kombinera separata synpunkter och idéer. Det kan innefatta språkval, talmönster och andra informationsaspekter relaterade till presentationen av information och meddelanden. Vidare undersöker den kritiska diskursanalysen som teori texter som en del av större sociala normer och system. Genom att undersöka språkets användning och tolkning i olika kontexter, kan det visa på hur språket spelar en roll för att uttrycka sociala normer och värderingar. Den kritiska diskursanalysen som teori inkluderar även en förståelse av historiska och sociala sammanhang. Till följd av att undersöka omvandlingen under perioder och begripa det större sociala sammanhanget, kan vetenskapsmän bättre beskriva och tyda ändringar i kommunikationsmönster (Svensson 2019, s. 53-57); (Jørgensen & Phillips 2000, s. 66-67, 69-73).

3.2.1 Faircloughs tredimensionella modell

Faircloughs tredimensionella modell involverar en analytisk ram som baseras på tre dimensioner som är en text, en diskursiv praktik och en social praktik. Alla tre dimensioner kan granskas under en undersökning av en kommunikativ händelse (Jørgensen & Phillips, 2000, s. 74). Dessa tre dimensioner presenteras mer ingående nedan.

En text

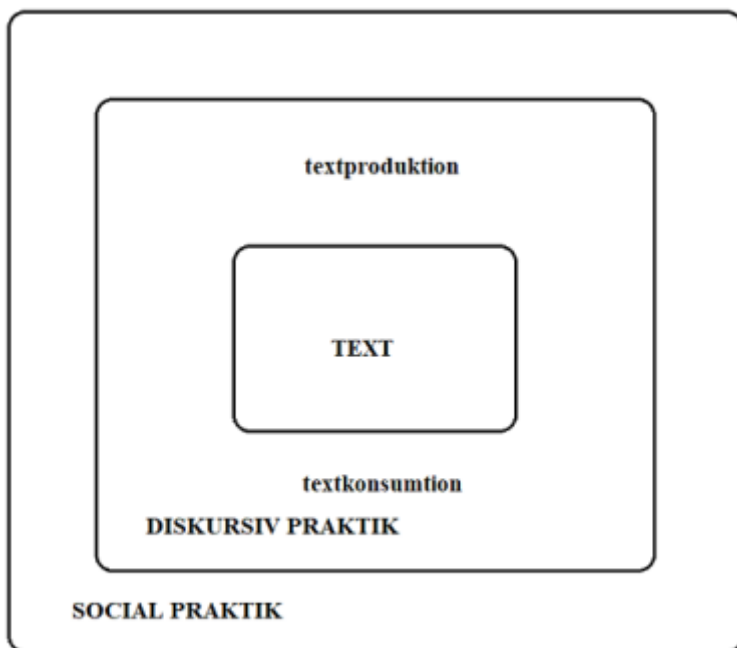
Undersökningen av textens kännetecken strävar efter att granska texten från flera aspekter, som inkluderar dess innehåll, struktur och betydelse (Jørgensen & Philips, 2000, s. 88).

En diskursiv praktik

När man undersöker den diskursiva praktiken syftar man till på vilket sätt en text produceras och tolkas av mottagaren (Jørgensen & Philips, 2000, s. 90).

En social praktik

Studien av social praktik har som utgångspunkt att granska sambandet i förhållandet till den specifika kommunikativa händelsen och den generella diskursiva praktiken (Jørgensen & Philips, 2000, s. 90–91).

Figur 1. Faircloughs tredimensionella modell för diskursanalys

Fairclough belyser att det inte existerar en viss fast form av metod för användningen av dennes tredimensionella modell. Därmed blir det möjligt för den kritiska diskursanalysen att framställas utifrån både undersökningen och även utifrån undersökarens perspektiv på den specifika diskursen. Utifrån Faircloughs tredimensionella modell har vi i denna studie stimulerats av dennes teman och frågeställningar vid analyser kring ett område (Fairclough 2014, s. 231).

En viktig målsättning inom kritisk diskursanalys är att förstå sambandet mellan språkanvändning och social praktik (Jørgensen och Philips 2000, s. 67–68). Detta har varit centralt i studien, att undersöka hur diskurserna har framställts. Det är dessutom förenligt med målet för den tredimensionella modellen samt för den kritiska diskursanalysen.

Enligt Fairclough är det av vikt att studera en diskurs ur två dimensioner som innefattar delen om diskursordningen och den kommunikativa händelsen. Delen om diskursordningen handlar om olika kommunikationsmedel med inriktning inom ett specifikt samhälleligt område. Fairclough menar att vid användningen av diskursordningen, inkluderar det både olika sätt att skriva eller tala (genrer) samt bredare mönster och sätt att kommunicera (diskurser) inom den sociala domänen. Vidare innefattar den kommunikativa händelsen däremot olika enskilda fall av språkanvändning. Den kommunikativa händelsen har förmågan att bevara en diskursordning som uppgår till en social praktik samt utgör med detta utgångspunkten för Faircloughs tredimensionella modell. Inom kritisk diskursanalys används social praktik i syfte att lyfta och förklara på vilket sätt språk och text både är en del av och medverkar i de sociala normerna (Jørgensen & Philips, 2000, s. 73–76).

3.2.2 Förklaring av analytiska verktyg och begrepp

För att öka förståelsen kring hur metoden används vid tolkning av analys har vi valt att förklara vissa begrepp som presenteras nedan.

3.2.3 Modalitet

Modalitet är en del av Faircloughs tredimensionella modell och modalitet används som ett verktyg för att analysera hur nära eller långt ifrån en textförfattare står ett uttalande (Winther Jørgensen & Philips, 2000, s. 87–88). Fairclough delar upp modalitet i två delar, vilket är objektiv och subjektiv modalitet. Den objektiva modaliteten anses ha två förklaringar, antingen använder textförfattaren en objektiv modalitet för att testa på att förmedla sina uppfattningar som en mer tillåten generell verklighet för människor, eller att textförfattaren blir en mellanhand och förmedlar vidare de uttryck som skapas från en grupp eller enskild individ och textförfattaren väljer då att dölja sin egen åsikt och inte tydligt framföra de. Subjektiv modalitet är däremot det motsatta och innebär att textförfattaren tydligt framför sitt perspektiv eller någon annans perspektiv och tydligt framför vems perspektiv det är (Fairclough 2014 s.159–160 f.).

3.2.4 Intertextualitet

Intertextualitet är ett begrepp som betonar funktionen i en text och dennes process av en social förändring. Begreppets ändamål är att beskriva på vilket sätt nya texter som produceras blir influerade av äldre historiska texter. Genom tillämpningen av befintliga diskurser och domäner får det en avgörande roll inom samhällliga förändringar. Dessutom spelar media i hög grad roll för förklaringen och gestaltningen av äldre texter. Med detta i åtanke ses begreppet därav som den centrala anledningen till kluvenhet i texter och det finns utrymme till att förtydliga de tolkningar och slutsatser som lyfts upp (Fairclough, 2014, s. 101, 107, 120).

4. Metod

Valet av metod som används för studien beror enligt (Bryman 2018, s. 67) på vilket syfte studien har och vilka frågeställningar studien ämnar besvara. I denna studie har vi valt att utgå från en kvalitativ metodansats för att undersöka samt förstå fenomenet mer djupgående. För att ytterligare undersöka fenomenet har vi valt att utgå från diskursanalys med inriktning på Faircloughs kritiska diskursanalys (Boréus 2018, s. 178-179).

4.1 Förförståelse

Vi som skriver denna studie jobbar båda deltid på socialtjänsten. Båda jobbar inom myndighetsutövning där den ena jobbar på Barn och Unga och den andra jobbar inom LSS. Att jobba inom socialtjänsten har bidragit till att vi har fått upp ögonen för kampanjen om socialtjänstens omhändertagande av muslimska barn och det har således skapat ett intresse för oss båda att undersöka kampanjens framställande av nyhetsartiklar. Vår erfarenhet av denna kampanj är att den har varit ganska uppmärksammas både på våra arbetsplatser och i våra privata liv. Vid diskussioner med våra kollegor och bekanta, har vi insett hur stor denna kampanj är och hur stor påverkan den har kring människors sätt att tolka kampanjen på och sedan dra en slutsats av det kring socialtjänsten. Vi båda har hört flera perspektiv och åsikter om kampanjen som övervägande är enligt oss negativt för socialtjänsten. Det är med denna bakgrund och förförståelse vårt intresse kring ämnet uppdagats.

Med denna förförståelse vill vi belysa att vi redan har en första tanke om kampanjen utifrån perspektivet socialarbetare och i och med att vi ser arbetet som görs inom socialtjänsten. Trots vårt första antagande om att kampanjen till viss del sprider felaktig information om socialtjänsten har vi strävat efter att vara så objektiva som möjligt genom att sträva efter att bortse från våra första antaganden och åsikter om kampanjen.

4.2 Sökprocess

Sökningen efter tidigare forskning gjordes i SöderScholar vilket är Södertörn Högskolas bibliotekbas. Vi valde att använda fem nyckelbegrepp som sökord för att hitta tidigare forskning av relevans för ämnet. De nyckelbegrepp/sökord som användes var: *disinformation campaign* (träffar 1455, expertgranskade träffar 615), *social service and news media* (träffar 52 749, expertgranskade träffar 14032), *social work and news media* (träffar 66779, expertgranskade träffar 14516) och *disinformation* (träffar 11 874, expertgranskade träffar 4 422). Dessa sökord valdes med bakgrund i vår förförståelse kring ämnet. Vi hade en

uppfattning sedan tidigare att kampanjen framställs som en desinformationskampanj i vissa svenska artiklar och ville inkludera tidigare forskning kring desinformation och hur det kan tänkas påverka såväl privat personer som myndigheter, därav blev två sökord: *disinformation campaign* och *disinformation*. De andra två sökorden: *social service and news media* och *social work and news media* valdes att användas då socialtjänsten i både Sverige och andra länder är något som media skriver och då fann vi det intressant att genom tidigare forskning både visa för att media påverkar befolkningens uppfattning om socialtjänsten men även den forskning som säger emot detta.

Vid sökningen av tidigare forskning tillämpades det expertgranskade filtret som gjorde att antalet vetenskapliga artiklar som vi fick sökträff på med sökorden minskade. Efter en genomläsning av de vetenskapliga artiklarna, fann vi att flertal artiklar återupprepade liknande forskningsresultat som föregående artiklar. Då vi inte fann det givande för denna studie att återupprepa forskningsresultat valdes ett flertal vetenskapliga artiklar bort på denna grund. Det resulterade i valet av 6 vetenskapliga artiklar.

4.3 Urval

I denna studie har vi enbart fokuserat på nyhetsartiklar som skriver om kampanjen angående att den svenska socialtjänsten omhändertar muslimska barn. Vi kommer inte inkludera debattartiklar, insändare etc, då dessa texter oftast är subjektiva och innehåller tydliga ställningstaganden i syfte att påverka läsaren mot ena eller andra hållet. Vi är intresserade av att se hur författares åsikter framträder i nyhetsartiklarna när syftet med en nyhetsartikel är att vara objektiv och presentera fakta på ett informationsgivande sätt. Dessutom vill vi förhålla oss så objektivt till materialet som möjligt utifrån vår förförståelse för att möjliggöra en rättvis bild av området som undersöks. Vi har dessutom valt att avgränsa oss till att inte använda nyhetsartiklar som endast kort använder detta påstående i artikeln och som annars inte ger mycket information. Vidare har vi valt att använda oss av nio nyhetssidor, varav två är svenska och 7 är arabisktalande. Gällande de två svenska nyhetssidorna har vi valt att begränsa oss till de mest populära nyhetssidorna i Sverige som bland annat är Aftonbladet och Expressen. De senaste siffrorna visar att Aftonbladet har över 4 miljoner läsare varje dag (Samuelsson, L 2021). För Expressen visar de senaste siffrorna över 5,7 miljoner läsare i veckan (Expressen 2021). Gällande de arabisktalande nyhetssidorna har vi frågat vårt nätverk vilka sidor som är populärast att läsa. Vi har valt att använda oss av vårt nätverk med hänsyn till tidsbegränsningen. Av detta resulterade det i nyhetssidorna Al Jazeera som på ett ungefär

når ut till mer än 150 länder och 430 miljoner människor världen runt (ALJAZEERA (U.T)) och BBC Arabic som når ut till mer än 42.2 miljoner arabisktalande människor i veckan (ArabAd 2020). TRT Arabia som på ett ungefär når ut till mer än 21 arabisktalande länder och 350 miljoner människor i världen (AA 2019), Al Sharq som når ut till över 15 arabisktalande länder i världen (Gulfmediarates 2015), iums (Internationals unions of muslims scholars) som på ett ungefär har över 100 000 läsare i veckan (iumsonline 2023), Al quds som ungefär når ut till mer än 3,7 miljoner människor i världen (Al quds 2023) och slutligen Arabi21 som når ut till över 8,7 miljoner människor (Arabi21 2020).

När det kommer till årtalen i nyhetsartiklarna är alla svenska nyhetsartiklar tagna från år 2023, då svenska nyhetsmedia skriver om detta ämne i betydligt högre utsträckning än vad den arabiska nyhetsmedia gör. Detta har gjort att vi har kunnat använda artiklar som har publicerats under 2023. Gällande den arabiska nyhetsmedian har vi använt en artikel från 2020, 14 artiklar från 2022 och en artikel från 2023. Anledning till att vi har valt att använda artiklar som är utspridda över tid är för att det har skrivits om detta ämne sporadiskt över tid och vi ser även att detta ämne var som mest aktuellt under 2022.

4.4 Datainsamlingsmetod / Empiri

De nyhetsartiklar som vi har valt har sökts fram från respektive nyhetsbyrås hemsida via deras sökverktyg. På de svenska nyhetsbyråernas hemsidor användes sökordet ”socialtjänst kidnappar muslimska barn”. Sökordet gav på Aftonbladets hemsida 89 träffar och på Expressen 35 träffar. På de nyhetssidor som berör muslimska länder och skriver på arabiska har vi sökt på orden: ” اوقفوا_ خطف_ اطفالن (Kidnappning av barn i Sverige)”, “ اختطاف الاطفال في_ السويد (Stoppa kidnappningen av barn)”. Dessa sökord gav över 200 träffar på de arabiska nyhetssidorna tillsammans. Vi har således gjort en större sökning efter relevanta nyhetsartiklar och valt utifrån att det ska vara nyhetsartiklar samt att det i nyhetsartiklarna inte enbart kort ska nämnas om kampanjen utan att det står i ett exempelvis större stycke och att det finns material att analysera. Då vi ämnar undersöka hur nyhetsmedia framställer påståendet om att socialtjänsten ”kidnappar” muslimska barn har vi enbart valt nyhetsartiklar som behandlar det berörda ämnet och ger oss möjligheten att uppfylla vårt syfte med studien. Vi har valt att som empirisk material för denna studie använda oss av 26 nyhetsartiklar. 10 nyhetsartiklar kommer från Expressen och Aftonbladet som i denna studie motsvarar svenska nyhetsmedier. 16 nyhetsartiklar kommer från 7 nyhetsbyråer som skriver på arabiska. Dessa 7 är: Al Jazeera, BBC Arabic, TRT Arabi, Al-Sharq, International Union Of Muslim Scholars,

Al-Quds Al-Arabi och Arabi21. Valet av dessa nyhetsbyråer liknar ovanstående motivering gällande svenska nyhetsmedier. Vårt val av dessa nyhetsbyråer är att båda har flera miljoner läsare per dag och som således tar del av deras innehåll.

Utifrån syftet valdes ett målstyrt urval för studien. Målstyrt urval innebär att vi inte har haft som syfte att välja artiklar och empiri genom slumpen, utan att vi har valt nyhetsartiklar utifrån att de kan besvara både vårt syfte och forskningsfrågor (Bryman 2018, s. 496). Att använda denna urvalsmetod medför dock sina begränsningar. En av begränsningarna är att resultatet av en kvalitativ metod inte går att generalisera till övrig befolkning men kan tänkas vara överförbar till andra miljöer (Bryman 2018, s. 496). Vi eftersträvar inte att kunna generalisera resultatet av denna studie. Vi fokuserar snarare på att förstå och analysera ett specifikt socialt fenomen och problem utifrån vår egen analys av empirin genom en kritisk diskursanalys. Med denna bakgrund anser vi att denna urvalsmetod samt nedan presenterad analysmetod är lämpligast och möjliggör för oss att uppfylla studiens syfte och forskningsfrågor.

4.5 Motivering till vald metodansats

Inom denna studie har kritisk diskursanalys använts som metod för att möjliggöra en fördjupad förståelse av hur nyhetsbyråer och skribenternas åsikter framträder i nyhetsartiklarna och hur det kan påverka dess läsare och allmänheten. Genom att använda denna typ av metod innebär det att sådana typer av frågor prioriteras och detta innebär att om vi skulle välja en annan typ av metod för denna studie skulle det resultera i ett annat utfall. Med tanke på studiens syfte och frågeställningar blir det av relevans att den kritiska diskursanalysen används i denna studie och det blir lämpligt att använda denna metod när materialet ska analyseras.

Vidare är den kritiska diskursanalysen som metod väl lämplig för vår studie då metoden särskild lämpar sig för att analysera medier samt de diskurser som konstrueras av dem. Då media är ett verktyg för oss att nå fram till varandra, blir språket en betydande del av redskapet som individen kan använda för att i sin tur skapa sig sociala konstruktioner. Detta gör att denna metod blir relevant för att studera och tolka hur budskapet i media och dess verbala uttryck formar och påverkar samhället i sin helhet.

4.6 Om bearbetning och analys av data

I föregående avsnitt som presenterar det teoretiska ramverket som har använts i studien, tar vi upp ett antal begrepp från Faircloughs kritiska diskursanalys samt hans tredimensionella modell. I nedanstående avsnitt redogör vi för hur vi har använt dessa begrepp och modell i bearbetningen av empiri samt våra steg under analysprocessen. Detta kommer att förtydligas genom exempel från vår analysprocess.

För att uppnå syftet med denna studie har vi valt att använda oss av kritisk diskursanalys som analysmetod med stöd av den tredimensionella modellen för att besvara studiens frågeställningar. Kritisk diskursanalys ansågs som mest lämpad utifrån att den bland annat fokuserar på att identifiera det som framkommer ”mellan” raderna i bland annat skrivna texter. Den kritiska diskursanalysen anses vara en av de mest utvecklade metoderna och teori för att studera och undersöka kultur och samhälle (Bryman 2018, s. 651). Fairclough belyser att det inte existerar en viss fast form av metod för användningen av dennes tredimensionella modell. Därmed blir det möjligt för den kritiska diskursanalysen att framställas utifrån både undersökningen och även utifrån undersökarens perspektiv på den specifika diskursen (Fairclough 2014, s. 231). Utifrån Faircloughs tredimensionella modell har vi i denna studie stimulerats av dennes teman och de olika dimensionerna i modellen för att analysera nyhetsartiklarna och deras tillhörande citat.

I första steget av denna process sökte vi och identifierade relevanta sökord på både svenska och arabiska för att lokalisera relevanta nyhetsartiklar. När vi fann relevanta sökord så började vi granska och de olika nyhetsmedierna för att kunna fatta ett beslut kring vilka nyhetsbyråer som ska inkluderas i vår studie. Vi insåg under detta steg att det fanns en stor mängd artiklar om ämnet främst i svensk nyhetsmedia men även i arabisk nyhetsmedia. För att avgränsa denna studie fattade vi då beslutet att enbart inkludera nyhetsartiklar och filtrera bort debattartiklar och liknande. Vidare valdes relevanta nyhetsartiklar och då den svenska nyhetsmedia skriver i större utsträckning om påstående och artiklarna är ofta långa med mycket information så valde vi att inkludera 10 svenska nyhetsartiklar. När det gäller de arabiska nyhetsartiklarna valde vi 16 stycken då vi uppmärksammade att innehållet och informationen i dessa nyhetsartiklar var begränsat och inte lika omfattande som i de svenska nyhetsartiklarna, därav valde vi 16 nyhetsartiklar för att få en bra mängd information och empiri att analysera. När vi hade valt de arabiska nyhetsartiklarna började vi med översättningsprocessen. Denna process bestod av att låta en anhörig först översätta

nyhetsartiklarna från arabiska till svenska för att sedan säkerställa hans översättning genom att använda Google translate. Detta gjorde vi för att säkerställa om Google translate och den person som översatt nyhetsartiklarna hade någorlunda överensstämmande översättningar, då vi vet att Google translate inte alltid ger en hundra procentig rätt översättning sett till grammatik. Hur användningen av en anhängig som översättare och Google translate kan ha påverkat vår studie och resultatet beskrivs närmare i metodreflektions avsnittet.

Efter översättningen av alla arabiska nyhetsartiklar började vi med att läsa alla artiklarna mer överskådligt för att få en övergripande förståelse och vidare enkelt kunna börja kategorisera dem i olika fack. Vi började även läsa alla nyhetsartiklar med ingen större förväntan på vilken riktning innehållet skulle ta oss. Efter den övergripande läsningen delade vi in de svenska nyhetsartiklarna mellan 2 kategorier som var 1. Aftonbladet och 2. Expressen. Vi delade även in de arabiska nyhetsartiklarna i 2 kategorier som innefattade 1. Berättelser från familjer som har fått sina barn omhändertagna av socialtjänsten och som även har kommit till tals och 2. Mer faktabaserade artiklar som endast inkluderar skribentens material. Vid den första genomläsningen skrev vi ner våra initiala tankar om vad som har framkommit kring artiklarna. Sedan fördes en diskussion mellan oss författare där vi samtalade kring det vi har identifierat för att se om vi har identifierat liknande eller om det skiljde sig. Vi kunde snabbt identifiera ett par liknelser mellan nyhetsartiklarna och det blev snabbt tydligt att de svenska och arabiska nyhetsartiklarna skiljde sig åt i deras framförande av kampanjen.

Vi delade upp nyhetsartiklarna ungefär lika mellan varandra och därefter började vi analysera nyhetsartiklarna mer djupgående utifrån Faircloughs textdimension. Under denna del av analysen lästes artiklarna för att identifiera återkommande mönster och där fokus låg på att analysera nyhetsartiklarnas innehåll och det gjordes med stöd av begreppet modalitet . Detta begrepp tilldelades en färg för att på ett enklare sätt kunna särskilja och identifiera återkommande diskurser. Begreppet modalitet har som nämnt ovan använts i denna studie för att analysera nyhetsartiklarna och de citat som vi har valt ut. Genom att använda detta begrepp i analysen blir det möjligt för oss att påvisa skribentens åsikt och hur det framträder i citaten och således belysa hur genom ordval och meningsuppbyggnad skribenten utesluter andra möjliga perspektiv samt bygger upp sin åsikt i citaten som sanningsenliga och en allmän åsikt. De diskurser som hade liknande innehåll slog vi samman och vi kategoriserade det till en gemensam diskurs. Totalt fick vi fram 4 olika diskurser varav 2 diskurser var från den de svenska nyhetsartiklarna och 2 diskurser av de arabiska nyhetsartiklarna.

Utifrån de kategorier vi har kunnat få fram från föregående analyssteg med grund från textdimensionen, analyserade vi materialet vidare med stöd av Fairclough diskursiva praktik. För att kunna genomföra denna del av analysprocessen tillämpade vi det teoretiska begreppet intertextualitet. Intertextualitet har använts i denna studie för att undersöka och analyserar hur citaten och nyhetsartiklarna förhåller sig till varandra och tidigare artiklar om kampanjen. Genom att använda intertextualitets begreppet blir det även möjligt att urskilja hur citaten och nyhetsartiklarna kan påverka uppfattningen av kampanjen. Vi har valt att sammanfatta intertextualiteten i resultatet och efter varje diskurs då vi upptäckte att intertextualiteten upprepade sig genom alla citat för den specifika diskursen. Det har varit mer gynnsamt att sammanfatta intertextualiteten efter varje diskurs för att förhindra upprepningar efter varje citat. Efter processen med textdimensionen identifierades 4 diskurser som var mest framträdande. Dessa diskurser kommer att presenteras närmare under analys och resultat avsnittet.

Citat	Modalitet	Intertextualitet
<p><i>“I över ett år har en desinformationskampanj mot socialtjänsten pågått. Nu kallar regeringen till pressträff. - Sverige och socialtjänsten kidnappar inte barn, säger statsminister Ulf Kristersson” (Hällsten 2023).</i></p>	<p>Begreppet desinformation i texten bidrar till att skapa en uppfattning hos läsaren att det som framställs är sanning, vilket kan uppfattas som en form av objektiv modalitet.</p>	<p>Statsministerns uttalande exemplifierar, enligt vår tolkning, intertextualiteten i citatet genom att antyda att socialtjänsten inte är inblandad i kidnappning av muslimska barn. Vår tolkning bygger på förståelsen att statsministern, genom detta uttalande, refererar till tidigare artiklar och information som cirkulerar om desinformationskampanjen. Det antas således att de som läser artikeln och citatet redan har en viss förkunskap och har tagit del av tidigare publicerade artiklar</p>

		som belyser desinformationskampanjen.
--	--	--

För närmare motivering, se punkt 5.1.

4.7 Forskningsetiska ställningstaganden

Forskningsetik är centralt för studier och viktig att forskare förhåller sig till. Forskare har ett ansvar gentemot den empiri som används i studien eller forskningen samt att forskaren inte låter sig påverkas av yttre omständigheter och manipulering (Vetenskapsrådet 2017, s. 8). En viktig del som Vetenskapsrådet (2017, s. 12) lyfter fram inom forskningsetiken är hur deltagare i form av informanter eller intervjupersoner behandlas i studien. De nyhetsartiklar som används i denna studie är redan publicerade och till allmänhetens förfogande. Vi har dock valt att inte inkludera några privatpersoners namn som nämns i nyhetsartiklarna då det inte uppfyller något syfte i denna studie. De namn vi har inkluderat när vi presenterar citat är skribentens namn i referering och offentliga personers namn så som statsminister Ulf Kristersson. Det gör att denna studie förebygger att på något sätt negativt framställa privatpersonerna som medverkar och framför sina åsikter i nyhetsartiklarna.

Vi har också i denna studie strävat, som nämnt ovan, efter öppenhet som är en del av forskningsetiken (Vetenskapsrådet 2017, s. 8). Vi har tydligt redovisat både metod, teori och resultat. Avseende resultatet har vi så tydligt och transparent som möjligt försökt att visa på vår tolkning av det som framställs i nyhetsartiklarna samt hur vi har kommit fram till resultatet och tolkningen av empirin. Vi har även framställt och redovisat tidigare forskning inom både samma område men även forskningsområden som berör ämnet för denna studie.

4.8 Metodreflektioner

Under studiens gång har vår förståelse påverkat studiens resultat trots vårt försök att motverka detta genom att vara så objektiva som möjligt. Som nämnt ovan är vi två studenter som både arbetar inom socialtjänsten och utbildar oss till socionomer. Med bakgrund till detta är vi medvetna om att våra egna erfarenheter, värderingar samt åsikter kring kampanjen kan ha haft en inverkan på tolkningen av nyhetsartiklarna och således de diskurser samt resultatet som redovisas i studien. Vi har strävat efter att vara så objektiva som möjligt i analysen av empirin samt under framställningen av resultatet. Det vi har försökt göra genom att

regelbundet stämman av samt diskutera det som har identifierats i nyhetsartiklarna. Ibland har vi stött på utmaningar som gjort att vi har behövt tänka annorlunda kring förståelsen av nyhetsartiklarna och vidare kunna definiera de i en diskurs.

Vi har endast valt att använda oss av nyhetsartiklar i studien, vilket kan ha haft en påverkan på resultatet och de diskurser som har varit framträdande. Med grund i att vi har valt att analysera 10 nyhetsartiklar från två svenska nyhetsbyråer som bägge strävar efter att ha många läsare och kan således publicera artiklar som uppfyller deras ändamål, är vi medvetna om att detta påverkar vår analys och resultat samt att detta kunde se annorlunda ut om man hade inkluderat andra svenska nyhetsbyråer samt andra nyhetsartiklar. Vidare har vi valt att analysera 16 nyhetsartiklar från 7 arabisktalande nyhetsbyråer. En fördel med att inkludera så många nyhetsbyråer är att det ges en mer heltäckande bild av kampanjen i arabisktalande nyhetsmedier då dessa nyhetsartiklar var begränsade i dess information i jämförelse med de svenska nyhetsartiklarna. Dock medför så många olika nyhetsbyråer sina nackdelar som att källorna kan påverkas av olika politiska inriktningar eller bara vara influerade av andra ”större” nyhetsbyråer. Ett exempel är den arabiska BBC News som till viss del kan vara influerad av den ”större” brittiska BBC News. Detta kan påverka vilka perspektiv och fakta som inkluderas i nyhetsartiklarna.

Då vi har valt de artiklar som ska inkluderas i studien har detta medfört vilka diskurser och resultat som har varit framträdande. Eftersom vi enbart analyserar nyhetsartiklar och inte inkluderar varken nyhetskrönikor, debattartiklar eller insändare blir vår studie till viss del avgränsad och påverkad.

I denna studie har vi använt oss av vårt eget nätverk i form av närstående för att översätta de arabiska nyhetsartiklarna. För att säkerställa översättningarna använde vi oss även av Google Translate. Vi är medvetna om att detta kan ha påverkat hur nyhetsartiklarna har översatts och är således en begränsning av denna studie. Vid mer tid och ekonomiska resurser för att anlita en tolk skulle översättningarna av de arabiska nyhetsartiklarna möjligen utfalla annorlunda.

Metoden för studien har varit bidragande till det resultat som har framkommit under bearbetningen av empirin. Med valet av en annan metod hade resultatet möjligen sett annorlunda ut. Vi har valt delar av Faircloughs kritiska diskursanalys med hänvisning till

tidsbegränsningen för denna studie, vilket har gjort att vårt resultat har påverkats och kunnat se annorlunda ut om vi hade inkluderat ytterligare delar av Faircloughs kritiska diskursanalys.

Under studiens gång har vi stött på vissa svårigheter med metoden då detta är första gången vi använder oss av den kritiska diskursanalysen. Det vi har upplevt svårt har varit att få ett grepp om den kritiska diskursanalysens alla delar och vidare kunna välja den inriktning av diskursanalys som vi har ansett vara den mest passande för studien. Detta har påverkat oss som skribenter och vi har behövt läsa på om metoden vid flera tillfällen, gå tillbaka i empirin och se över valet av nyhetsartiklar, citat samt motivering till de framträdande diskurserna. I och med detta har vi försökt vara transparenta i vår bearbetning av empirin för att tydligt visa hur vi har tolkat och analyserat det som har framkommit i nyhetsartiklarna. Detta har vi även gjort i resultatet genom att använda oss av citat för att tydligt visa på vår tolkning av empirin med stöd av metoden och teorin. Delar av Faircloughs kritiska diskursanalys har vi valt att använda i denna studie och andra delar har uteslutits då vi inte har ansett det vara bidragande till studiens analys och resultat. De delar av teorin och metoden samt de begrepp som vi har valt att använda har vi ansett vara mest lämpade i och med det vi vill undersöka och på vilket sätt vi har valt att undersöka det på. Att vi har uteslutit vissa delar av teorin och metoden kan ha medfört på vilket sätt resultatet av studierna framställts.

Under studiens gång har vi i och med de svårigheter vi har stött på kring att det är en ny teori och metod för oss, tagit lärdom av såväl våra misstag som de hinder vi har stött på. Den största utmaningen som vi har kommit i kontakt med har varit valet av teori och metod då vi ville utmana oss själva till att använda oss av en ny teori och metod som vi inte tillämpat i våra tidigare arbeten. Samtidigt har vi med detta resonerat öppet om de utmaningar som vi kan stöta på under studiens gång i och med att teorin och metoden är ny för oss.

Vi har valt att inte ha med affinitet i vår analys av nyhetsartiklarna gällande både de svenska och arabiska artiklarna då vi upplever att användningen av affinitets begreppet inte bidrar till något avseende våra frågeställningarna och till syftet för studien. Vid flertalet försök att identifiera affiniteten i nyhetsartiklarna resulterade det i att vi bemötte svårigheter med att identifiera om det var hög eller låg affinitet. Gällande Faircloughs sista del i den tredimensionella modellen som är den sociala praktiken har vi efter mycket reflektion valt att inte inkludera den. Denna del av modellen avser att undersöka och förstå relationen mellan den specifika texten och de sociala, institutionella och politiska kontexterna. Med grund i

detta har studien ett begränsat fokus mot den textuella och diskursiva dimensionen av kritisk diskursanalys och det krävs en större forskningsansats och fördjupad granskning av de sociala, politiska och institutionella kontexterna. Den begränsade tiden och resurserna som vi har haft har varit en påverkande faktor för vårt beslut att inte inkludera den sociala praktiken då mer forskning behövs, vilket vi inte har haft till vårt befogande inom ramen för denna studie. Det har även övervägts kring hur den sociala praktiken kan behandla vårt syfte och forskningsfrågor och det resulterade i att den sociala praktiken inte bidrar till att besvara det i studien och därmed inte tillgodoser våra behov och kontext.

Metoden som vi har valt att utgå från i denna studie är kritisk diskursanalys och ett sätt att granska metoden är att använda kvalitetskriterierna trovärdighet, pålitlighet samt konfirmerbarhet som Bryman (2018, s. 467) förklarar mer ingående. Avsikten med trovärdighet menar Bryman (2018, s. 468) är att granska om undersökningen har verkställts enligt fastställda riktlinjer och dessutom om resultatet är i enighet med den samhälleliga realiteten som undersökningen egentligen ska studera. Studien som vi utför innehåller inte intervjuer och med detta i åtanke kan trovärdigheten alltså inte valideras genom respondenternas bekräftelse. För att detta ska behandlas tryggt har vi strävat efter ökad precision och tydlighet i framställningen av vår analys, samt för att det ska vara enklare för läsare att värdera vår trovärdighet i studien.

När det kommer till utvärderingen gällande pålitligheten av studien behöver forskningsprocessen en tydlig öppenhet. Det innebär enligt (Bryman, 2022, s. 468) att studiens grund och genomförande ska vara lätt att följa. Detta har vi tagit hänsyn till genom att separera tidningarna som vi valt från kunskapen, vetenskapliga hypoteserna och teorierna samt den tidigare forskningen på ett omsorgsfullt tillvägagångssätt. Analysmetoden har vi även valt att beskriva med högsta möjliga öppenhet. För att underlätta diskussionen och minimera risken för eventuella olikheter har vi slutligen valt att gemensamt skriva analysen. Bryman (2018, s. 470) menar att när det handlar om konfirmerbarhet gällande studier blir det av vikt att undersökaren är medveten om de egna etiska ståndpunkter samt undvika att förutfattade meningar och fördomarna som man har träder fram, eftersom detta kan ge en inverkan på undersökningen. För att uppnå detta läste vi inledningsvis underlaget och valde dessutom att ha en klar och begriplig teoretisk inriktning under analysens gång.

5. Analys och resultat

Vid bearbetning av empirin i enlighet med den valda metoden för denna studie som är kritisk diskursanalys blev det mest återkommande resultatet i alla nyhetsartiklar fyra diskurser. Dessa diskurser är: *Desinformation, falska påståenden och lögn, säkerhetshot och förhöjd säkerhetsrisk, kritik mot svenska myndigheter och systemet och religiösa, kulturella och rättvisa aspekter.*

Innan vi går in på resultatet av denna studie ska vi ge en kort återkommande förklaring kring begreppen modalitet och intertextualitet för att på ett enklare sätt hänga med i resultatet.

Faircloughs modell använder modalitet som ett analytiskt verktyg för att granska textförfattarens relation till ett uttalande. Modalitet delas upp i objektiv och subjektiv modalitet, vilket belyser huruvida uttalandet presenteras som faktum eller innehåller författarens åsikter och attityder. Intertextualitet fokuserar på textens funktion och dess roll i social förändring. Det beskriver hur nya texter påverkas av äldre historiska texter, vilket är centralt för att förstå textens kontextuella sammanhang och förändring över tid.

De två första diskurserna ämnar besvara den första forskningsfrågan avseende hur svensk nyhetsmedia framställer kampanjen rörande att den svenska socialtjänsten omhändertar muslimska barn. Diskurserna 3 och 4 ämnar besvara den andra forskningsfrågan som rör hur kampanjen rörande den svenska socialtjänstens omhändertagandet av muslimska barn framställs i arabisk nyhetsmedia

5.1 Desinformation, falska påståenden och lögn:

En av de mest förekommande diskurserna i nyhetsartiklarna från Aftonbladet och Expressen var diskursen rörande att påståendet om att svenska socialtjänsten kidnappar muslimska barn är falska påståenden, lögn eller desinformation. Det nämndes vid ett flertal tillfällen i de svenska nyhetsartiklarna att kampanjen är en desinformationskampanj där falska rykten om socialtjänsten sprids. Ett exempel på detta är nedanstående citat från Aftonbladet:

I över ett år har en desinformationskampanj mot socialtjänsten pågått. Nu kallar regeringen till pressträff. - Sverige och socialtjänsten kidnappar inte barn, säger statsminister Ulf Kristersson (Hällsten 2023).

I detta citat lyfter skribenten fram den pågående desinformationskampanj mot socialtjänsten, vilket har lett till att regeringen kallar till en pressträff för att bemöta situationen. I citatet beskrivs kampanjen mot socialtjänsten avseende kidnappandet av barn som desinformation. Användandet av ordet desinformation bidrar till att läsaren får en bild av att det som sägs är sanning kan det enligt vår tolkning ses som en objektiv modalitet. Att använda ordet desinformation bidrar enligt vår tolkning också till att läsaren får snabbt bilden av att kampanjen är byggd på felaktig information i syfte att vilseleda befolkningen. Vidare framhävs statsministerns uttalande fram i citatet. Att lyfta fram hans uttalande i nyhetsartikeln kan ses som ett sätt att underbygga den objektiva modaliteten i den första meningen. Citatet ovan visar även upp att uppfattningen om att kampanjen är uppbyggd på desinformation uppfattas av både skribenten av nyhetsartikeln och av statsministern. Det gör att skribentens åsikt i nyhetsartikeln verkar vara sanning och något som samhället håller med om trots att det är en åsikt som nödvändigtvis inte alla håller med om. Detta bidrar till att uppfattningen om att påståendena kring den svenska socialtjänsten uppfattas som falska utan vidare möjlighet för läsaren att bilda sin egen uppfattning då det enbart finns ett perspektiv med i uttalandet. Citatet ger ingen ytterligare information om skribentens relation till ämnet. Statsministerns uttalande anser vi besitta en kraftfull effekt för att kunna besvara de antaganden som lyfts upp mot socialtjänsten som i sin tur kan komma att påverka socialtjänstens tillförlitlighet. Statsministerns uttalande visar enligt vår tolkning på intertextualiteten i citatet, i och med att vi tolkar det som att statsministern i citatet syftar på att socialtjänsten inte kidnappar muslimska barn. Det görs således ett antagande att de som läser artikeln och citatet redan har en förståelse och har läst tidigare artiklar kring kampanjen.

Ytterligare citat som visar på en objektiv modalitet är följande citat från Expressen och citat längst ner från Aftonbladet:

Falska rykten om kidnappade barn skapade kritikstorm mot svenska myndigheter under 2022 (TT 2023).

Sedan ett drygt år tillbaka pågår en desinformationskampanj om att socialtjänsten i Sverige omhändertar barn på felaktiga grunder (Åhman & Hansson 2023).

Kampanjen pågår under februari och är ett försök att råda bot på den desinformationskampanj som spridits om socialtjänsten i Sverige i drygt ett år – att den kidnappar barn med muslimskt ursprung (Fodge & TT 2023).

Dessa citat lyfter upp en påstådd desinformationskampanj som riktar in sig mot svenska myndigheter och socialtjänsten, med specifika påståenden om att muslimska barn kidnappas på felaktiga grunder. Citaten ovan framställs enligt vår tolkning som sanning av skribenterna och visar som nämnt ovan på en tydlig objektiv modalitet då det framställs som en allmän åsikt och tyckande att det är falska rykten och en desinformationskampanj. Skribenternas ordval i citaten ovan tyder på och tolkas av oss som att den svenska socialtjänsten är ”offer” för desinformationskampanjen och att det har lett till en ”kritikstorm” mot socialtjänsten. Vår analys och tolkning av citaten är att den svenska socialtjänsten inte har gjort något fel utan de har fått kritik som inte har varit grundad på fakta, utan att det är falsk information och då desinformation. Detta är bara ett perspektiv av kampanjen men det framställs utifrån skribentens ordval som att det är sanning och att om det finns ett till perspektiv så är det andra perspektivet felaktigt och byggd på felaktig information.

Att privatpersoner får uttala sig i artiklarna förekommer sällan. När det väl sker så är det noterbart att skribenten känner att hen behöver ta avstånd och ifrågasätta det som sägs. Ett exempel på detta är följande citat från Expressen:

- Våra föräldrar var suveräna föräldrar. Min pappa löste alla problem med dialog och lyfte aldrig ett finger mot oss, säger (Namn). Men varför skulle socialtjänsten fatta beslut om att omhänderta dig och dina fyra syskon om dina föräldrar behandlade er bra? (Hamadé 2023).

Citatet visar en inkludering av en annan synvinkel än de som har inkluderats i tidigare nyhetsartiklar. Det som dock går att utläsa i citatet är att skribenten i sin fråga till den som intervjuas verkar enligt vår tolkning ifrågasätta det som intervjupersonen säger. Detta kan identifieras genom att skribenten uttrycker sig genom att säga “men varför” och kan på så sätt tolkas ta avstånd ifrån det svar som intervjupersonen ger. Genom att skribenten inkludera en annan åsikt i nyhetsartikeln ger det läsaren en möjlighet att bilda sig en egen uppfattning. Dock minskar den möjligheten i och med skribentens ifrågasättande fråga, då kan det tolkas som att intervjupersonens åsikt och det hen säger inte är sanning och således underminerar intervjupersonens åsikt.

Kampanjen har många olika namn och benämningar beroende på vem som får komma till tals i nyhetsartiklarna. Den mest återkommande benämningen i artiklarna som publicerades i Aftonbladet och Expressen är *desinformationskampanjen*. Dock används också en benämning som enligt oss inte lägger någon betoning på om kampanjen är positiv eller negativ i nedanstående citat från Aftonbladet:

Den så kallade LVU-kampanjen, desinformation om att svenska socialtjänsten bland annat kidnappar muslimska barn, ska kartläggas av Skolverket (TT 2023).

Det är noterbart att ordet efter benämningen på kampanjen är desinformation. Det gör att den mer neutrala benämningen på kampanjen tappar betydelse och blir negativt laddat. Liket om man benämner den som en desinformationskampanj. Vidare används en objektiv modalitet i citatet i och med att det framställs som fakta och sanningen utan att det är underbyggt med fakta. Det går även att diskutera vidare kring på vilket sätt sådana typer av felaktiga påståenden kan ha en inverkan på både samhället och en myndighet som Skolverket och dess beslut.

- Här i Sverige finns en myndighet som heter socialtjänsten som har tagit barn utan stöd i lag... säger (Namn)... Påståendena om att den svenska socialtjänsten "kidnappar" muslimska barn som omhändertas enligt lagen om vård av unga LVU, är grundbulten i en omfattande kampanj som pågått de senaste åren (Thornéus 2023).

I citatet ovan från Aftonbladet lyfts en persons åsikt fram som anser att socialtjänsten "kidnappar" muslimska barn. Efter uttalandet tolkar vi det som att skribenten tar avstånd från det personen har sagt genom att påpeka och lyfta fram att det är påståenden och att ha ordet "kidnappa" inom citattecken. Vidare använder skribenten ordet omhändertata och även hänvisar till vilken lag som barnen omhändertas med stöd i. Enligt vår tolkning visar detta på att skribenten gör det tydligt med sitt ordval att hen inte håller med personens uttalande i fråga utan att hen håller med de övriga citaten i denna studie som framställer kampanjen som en desinformationskampanj. Modaliteten är objektiv i detta citat och den ger effekten av att ett påstående finns kring socialtjänsten som innefattar att muslimska barn blir "kidnappade" och att det är en åtgärd som inte har stöd i lagen och således bygger på desinformation. Det är viktigt att ha i åtanke att detta endast är uttalanden och inget som skribenten själv tycker har lagligt stöd.

Sammanfattningsvis var denna diskurs som tidigare nämnt något genomgående i alla nyhetsartiklar som publicerades i Aftonbladet och i Expressen där kampanjen rörande att svenska socialtjänsten kidnappar muslimska barn som desinformation, falska rykten och felaktiga påståenden. Just ordet desinformationskampanj var något som återkommande används i de flesta nyhetsartiklarna och oftast framställdes som en objektiv modalitet och således bidrar till att läsaren får uppfattningen om att det som skrivs i nyhetsartiklarna är sanningsenligt och något som allmänheten står bakom. Intertextualiteten i ovanstående citat är tydlig i och med att citaten hänvisar och förutsätter att läsaren har noterat och läst tidigare nyhetsartiklar om kampanjen. Vidare kan intertextualiteten noteras då ordet desinformationskampanj inte alltid används i alla citat utan ord som ”LVU-kampanjen”, ”påståendet” och ”kampanjen” också förekommer i vissa citat. Det gör att läsaren förutsätts att ha läst om att det i svensk nyhetsmedia ses som en desinformationskampanj för att förstå att det är de artiklarna och citaten syftar på. Vidare görs hänvisningar i enstaka citat till att kampanjen har pågått under ett år eller en längre period och det kan tolkas som att det finns tidigare artiklar om kampanjen.

5.2 Säkerhetshot och förhöjd säkerhetsrisk:

Den andra diskursen som var återkommande i de flesta nyhetsartiklarna från Aftonbladet och Expressen var diskursen avseende att kampanjen om svenska socialtjänstens omhändertagande av muslimska barn leder till både en förhöjd säkerhetsrisk för socialarbetare och att det gör att säkerhetshotet mot Sverige och svenska medborgare har ökat. Dessa två citat från Expressen är exempel på denna diskurs och hur kampanjen har bidragit till ett ökat säkerhetshot mot svenskar:

Desinformation som riktas mot Sverige och utgör ett säkerhetshot säger han... Det är farligt. Inte minst när terrorister uttryckligen tar sikte på Sverige och svenskar, säger Ulf Kristersson (Anderberg 2023).

Enligt Säpo kan det ökade attentats hotet mot Sverige delvis kopplas till LVU-kampanjen (TT 2023).

Citaten ovan visar ett samband mellan desinformationen som sprids om socialtjänsten gällande deras agerande utifrån LVU och det ökande attentatshotet som är riktat mot Sverige. Citaten visar på en subjektiv modalitet där skribenten tydligt framför någon annans synpunkt eller fakta och är tydlig med att poängtera vems åsikt eller fakta det är för läsaren. Det första

citaten använder ordet desinformation. Enligt vår tolkning kan användandet av ordet desinformation i citaten bero på att det är ett ord som många läsare av tidningarna och nyhetsartiklarna förknippar med kampanjen, vilket diskursredogörelsen ovan påvisar. Dessutom kan det vidare diskuteras kring vilken effekt det ökade hotet påverkar socialtjänstens bedömningar av hotet som Sverige har mot sig.

I denna diskurs är det färre antal nyhetsartiklar som använder en objektiv modalitet utan snarare hänvisar åsikterna eller citaten till en trovärdig källa. Ett citat från Expressen som dock visar på en objektiv modalitet är nedanstående:

Desinformationskampanjen om LVU har pekats ut som en starkt bidragande till Sveriges försämrade säkerhetsläge (Holm 2023).

Ovanstående citat är ett påstående kring att det finns ett samband mellan den pågående desinformationskampanjen mot socialtjänsten och en nedsatt säkerhet i Sverige. Citatets karaktär är en objektiv modalitet då citatet framställs som fakta i och med att ingen hänvisning görs till vem informationen kommer ifrån. Ordet "starkt bidragande" används enligt vår tolkning för att ytterligare uttrycka och poängtera att kampanjen har lett till det försämrade säkerhetsläget för Sverige.

De två citaten nedan från Aftonbladet visar på hur ordet LVU-kampanj används vilket ger en mer neutral benämning av kampanjen:

Under en demonstration för Gaza jämfördes den svenska socialtjänstens LVU-omhändertaganden av barn med Hamas kidnappningar av israeliska barn. "Lögn", anser statsministern, som menar att påståendena utgör ett säkerhetshot (Thornéus 2023).

Påståendena tog spinn, och sprids fortfarande runt om i den muslimska världen. Enligt Säpo kan det ökade attentats hotet mot Sverige delvis kopplas till LVU-kampanjen (TT 2023).

I citaten hänvisas informationen om det ökade säkerhetshotet till det som vi anser som mer trovärdiga källor än att det ska vara skribenten som uttrycker det. Det gör att uttalandet och informationen som framställs skapar mer trovärdighet för läsaren. Att inte använda ett negativt laddat ord såsom desinformation kan tänkas bero på att ordet säkerhetshot och attentatshot är också negativt laddade och då fokuset ska vara på det försämrade

säkerhetsläget i Sverige väljer man att använda ordet LVU-kampanjen så att fokus hamnar på det ökade säkerhetshotet mot Sverige och svenskar. Modaliteten i citaten är subjektivt då textförfattaren refererar till statsministern och Säpo. Dels när statsministern uttrycker att jämförelsen mellan omhändertagandet av barn och kidnappningarna som sker i Hamas är falsk ("lögn") och utgår från att detta är ett säkerhetshot mot Sverige. Men även när Säpo uttrycker att det ökade hotet mot Sverige kan delvis ha någon form av samband till desinformationskampanjen mot socialtjänsten och att desinformationskampanjen är en bidragande faktor till det ökade hotet i landet. Vi kan se hur dess påståenden sprids vidare och tycks vara en risk mot Sverige och dess säkerhet.

Sammanfattningsvis används en objektiv modalitet i enstaka artiklar och citat, medan den subjektiva modaliteten är mer förekommande i denna diskurs. Detta visas genom att ett flertal av citatens innehåll hänvisas till en person som har uttryckt sig, vilket skapar distans för skribenten. Många förtroendeingivande personer får träda fram i citaten som exempelvis statsministern och Säpo. Enligt vår tolkning ger det mer trovärdighet till utlandet och nyhetsartikeln och bidrar således till att läsaren tror mer på det som sägs i artikeln. Det gör även att skribentens åsikter inte blir lika tydligt påpekade och att fokus läggs på den utomstående personens uttalande. Vidare används ordet desinformation i lägre utsträckning och mer neutralt ord för kampanjen lyfts fram i nyhetsartiklarna. Likt ovanstående diskurs finns det inte några andra perspektiv eller synvinklar på varför säkerhetshotet har ökat mot Sverige och svenska medborgare. Det nämns i någon enstaka nyhetsartikel att kampanjen är en av de bidragande faktorerna till att säkerhetshotet mot Sverige har ökat men inte vilka andra faktorer som har varit bidragande till att det har ökat. Konsekvensen av detta kan tänkas bli att människor blir upprörda gentemot kampanjen och dess anhängare. Intertextualiteten i citaten ovan kan ses utifrån att kampanjen inte ges någon förklaring som i tidigare diskurs. Ett exempel är följande citat "*Enligt Säpo kan det ökade attentats hotet mot Sverige delvis kopplas till LVU-kampanjen (TT 2023)*". Kampanjen benämns enbart som "LVU-kampanjen" utan en vidare förklaring och förutsätter således att läsarna har sedan tidigare läst de artiklar som beskriver kampanjen och vad den avser, detta är genomgående i denna diskurs. Ordet desinformationskampanjen används inte återkommande i denna diskurs och förutsätter att läsaren har en "förförståelse" kring vilken kampanj som skribenten syftar på.

5.3 Kritik mot svenska myndigheter och systemet:

De mest aktuella diskurserna från de arabiska nyhetssidorna avser kritiken mot svenska myndigheter och systemet gällande påståendet om att svenska socialtjänsten ”kidnappar” muslimska barn. Många gånger nämns det i de arabiska nyhetssidorna att det brister i de svenska myndigheterna och i det svenska systemet gällande åtgärder och prioriteringar som hör till socialtjänstens omhändertagande av barn. Nedan följer exempel på några citat från de arabiska nyhetssidorna:

Sjögren, författare till ”Barnets rätt till familjeliv”, säger att det svenska systemet är "orättvist" mot barnet, eftersom barnets rättigheter, mänskliga rättigheter, lagliga rättigheter och behov "kränks" (Al Jazeera 2022).

Detta citat ger en tydlig syn kring kritiken mot det svenska systemet när det gäller barns rättigheter och rätt till familjeliv. Det framställer att enligt Sjögren är det svenska systemet "orättvist" mot barnet. Sjögrens påstående om att barnets rättigheter, mänskliga rättigheter, juridiska rättigheter och behov hanteras på ett kränkande sätt och ger en grund till att tro på att det kan finnas situationer där barnets bästa inte prioriteras av det svenska systemet eller inte följer grundprinciperna och överenskommelserna som skyddar barnets rättigheter.

Att benämna systemet som "orättvist" mot barnet kan tyda på att det finns brister i hur lagar och myndigheter hanterar sådana situationer för att tillförsäkra att barn får tillgång till bland annat sina grundläggande rättigheter. Det kan handla om frågor kring exempelvis LVU eller hälso- och sjukvård, hur man väger in barnets bästa i utredningar kopplat till rättigheterna som föräldrarna besitter men även hur tillitsfullt det svenska systemet är när det kommer till skydd för barn.

Enligt denna lag har socialtjänsten rätt att utan föräldrarnas vetskap skicka sina anställda, med hjälp av polisen, dra ut barn från sina hem eller direkt från skolan utan att tillstånd från Förvaltningsrätten behöver inhämtas (Al Jazeera 2022).

Detta citat framställer socialtjänstens befogenhet gällande att hantera situationer som anses vara av akut karaktär där det finns hot för ett barns säkerhet eller välbefinnande. Sett till modaliteten får vi fram i citatet att utifrån lagen har socialtjänsten befogenheten att agera utan föräldrarnas kännedom och även att använda polisens hjälp för att omhänderta ett barn från dess hem eller direkt från skolan. Socialtjänsten har rätt att ingripa utan vårdnadshavarnas samtycke, men det måste finnas beslut från domstolen (Förvaltningsrätten) om

omhändertaganden enligt LVU innan ingripandet görs. Gällande akuta LVU behöver domstolen godkänna socialnämndens beslut (Socialstyrelsen 2022). Modaliteten i detta påstående tycks vara objektivt och hög, med ett tryck på lagens vikt snarare än föräldrarnas rättigheter i situationer där ett barns säkerhet är hotad. Citatet ovan är en förklaring kring lagstiftningen som ger socialtjänsten rätten att hantera situationer där barn kan befinna sig i direkt fara eller risk för allvarlig skada. Med tanke på att socialtjänsten kan ingripa med stöd av polis och utan att föräldrarna har kännedom om det, ges möjligheten för socialtjänsten att ingripa och hjälpa barn som befinner sig i akuta situationer. Viktigt att komma ihåg är att socialtjänsten nyttjar inte denna rätt utan en detaljerad utredning och övervägande utan detta sker i sällsynta fall som hör till situationer där socialtjänsten behöver ingripa för att skydda barnet från omedelbar fara för dennes liv.

På liknande sätt som de svenska lagarna och reglerna används som redskap för att hantera en kritisk situation som rör barn så är det ytterst viktigt att en sådan bedömning görs med hög aktsamhet och omsorg. Balansgången mellan att utgå från barnets bästa och samtidigt inte vara kränkande mot föräldrarnas rättigheter är viktigt att bibehålla för att bygga upp en bra allians. Olika typer av argumentationer gällande de svenska lagar och regler inkluderar en diskussion kring att kunna utgå från barnets bästa för att säkerställa stöd och skydd för barnet, samtidigt respektera människors rättigheter som de har med stöd av lagen. Diskussionens syfte riktar sig främst på att formulera så pass betryggande lagar för att motverka och avstå från en felanvändning av lagen samt se till att barnets bästa alltid sätts i fokus.

Vidare lyfts ett citat upp som förklarar en händelse utifrån lagstiftningen och kopplar det till socialtjänstens agerande och val av beslut om att omhänderta ett barn och placera barnet då det under utredningen framkommer att vårdnadshavarna inte är berättigade till att kunna tillgodose barnets behov och ge stöd och skydd. Detta kan bero på olika aspekter som exempelvis missbruk eller sjukdom. Det fastställda beslutet om att omhänderta barnet är ett agerande från socialtjänsten och motiveras utifrån barnets bästa.

Svensk lag ger Socialmyndigheten rätt att beslagta barn från sina föräldrar, om utredningar visar att föräldrarna inte är kvalificerade att fostra dem, och sedan placeras de på en socialvårdsinstitution tills de överförs till en ny familj (BBC News 2022).

Citatet ovan handlar också om lagar och rättigheter som rör socialtjänstens ingripande när det kommer till barns trygghet och säkerhet. Utifrån modaliteten så beskriver detta citat på samma sätt som det förra citatet, en objektiv och laglig förutsättning för socialtjänsten att ingripa i händelser som rör barn och där vårdnadshavarna tycks vara okvalificerade för barnets uppfostran. Det som skrivs i citatet framställs även som faktabaserad och som sanning och antas vara en allmän åsikt utan att det underbyggs med varken vilken lag som det hänvisas till eller ett uttalande. Modaliteten i detta citat är enligt vår tolkning att socialtjänsten får genom lagen rätt att omhänderta ett barn från dennes familj om det under utredningen visar sig att föräldrarna inte är kapabla nog till att värna om barnet. Barnet blir då placerad tillfälligt i ett jourhem tills att barnet får tilldelad ett familjehem. Med detta sagt visar det att socialtjänsten vill arbeta skyndsamt för att säkerställa barnets hälsa och trivsel. Påstående lyfter upp att lagens fokus kring målet är att säkerställa barns säkerhet och trygghet. Det inkluderar att barnets omhändertas från föräldrarna för att kunna säkerställa att barnet växer upp i en säker och trygg miljö. Ordet "beslagta" används i ovanstående citat för att förklara att Socialmyndigheten har rätt enligt lag att omhänderta barn från deras föräldrar. Beslagta är enligt vår tolkning ett negativt laddat ord som kan få läsaren att uppfatta det som att svensk lag gör det möjligt för Socialmyndigheten att ta föräldrars barn och nästan beröva föräldrarna på sina barn. Dock förklarar skribenten att en utredning ligger till grund för beslutet och att föräldrarna ofta anses oförmögna att försörja och fostra sitt eller sina barn. Barnets placering på ett jourhem är oftast ett tillfälligt beslut där socialtjänsten arbetar med att hitta en långsiktig lösning för barnet som kan betyda att barnet flyttas till en ny familj som denne blir placerad hos, om detta ses som en lämplig lösning för barnet, och barnet kan antingen bli adopterad eller bor på ett familjehem (Familjehemmet u.å). Det är en komplicerad process som inkluderar känsliga frågor när ett barn ska bli separerad från dennes förälder. Det är alltid viktigt att göra en bedömning utifrån de etiska aspekterna och kontrollera om beslutet är rättsligt korrekt. Detta görs för att vara säker på att barnets bästa är i beaktande när beslutet tas och att utredningen är gjord med en noggrann grund samt att det ska finnas en strävan att föräldrarna alltid ska vara involverade i processen och få sin röst hörd.

Svensk lag föreskriver att barn först ska placeras hos någon från sin familj, men enligt Sjögren låter lagen väldigt bra på pappret, men det är den i praktiken inte, då denna och många andra lagar inte följs i Sverige (Iums 2022).

Ovanstående citat förhåller sig kritiskt mot hur svensk lag åligger barns placeringar hos någon i deras nätverk, då det utmanar glappet mellan lagens principer och den praktiska användningen. Modaliteten i detta citat är utifrån vår uppfattning subjektivt och framställs med att svensk lag slår fast vid en princip om att en nätverksplacering ska vara första prioritet. Modaliteten visar att socialtjänsten har en stark vilja kring att utgå från en nätverksplacering i första hand. Den subjektiva modaliteten visas även i citatet genom att skribenten hänvisar till en annan persons uttalande samt den svenska lagtexten utan någon specifik hänvisning till paragraf. Att hänvisa till en lagtext eller någon annan informationsgivare skapar distans för skribenten och det som skrivs i nyhetsartikeln. Citatet ifrågasätter dock detta genom att konstatera att lagen "låter väldigt bra på pappret", vilket visar på en nivå av misstro om effektiviteten kring lagen och användningen i praktiken. Citatet lyfter upp en skillnad med det lagen säger kring att barnet är nätverksplacerad och hur det faktiskt är i vardagen, det uppstår ett glapp mellan lagens syfte och tillämpning i verkligheten. Sjögren påpekar detta gap mellan lagtexten och dess praktiska efterlevnad. Att familjer som har placerade barn uttrycker en sådan åsikt, kan ha grund i hur familjen upplever socialtjänstens sätt att hantera omhändertagandet av barnet. Familjen har möjligtvis ett nätverk som de anser är bra för barnet att placeras i, men som socialtjänsten inte anser är tillämpligt för barnet i fråga. Detta kan skapa ett glapp mellan familjen och socialtjänsten, därav kan familjen uppleva att denna princip inte följs i verkligheten. I detta citat diskuterar Sjögren en viktig och komplicerad fråga gällande svensk lagstiftning och dess tillämpning när det gäller nätverksplacering av barn, då det även framkommer i lagstiftning att barn bör i första skedet placeras hos någon i den egna familjen. Problematiken i detta är att utfallet inte alltid blir på det sättet och detta kan utvecklas till stora problem då det handlar om barns liv och hälsa. Skulle det finnas en skillnad mellan det uttalade syftet i lagen och genomförandet i verkligheten, kan detta komma att påverka sättet man tillgodoser barnens behov. Skulle utfallet vara att barnet inte placeras i nätverket kan detta leda till att barnets bästa inte främjas samt att barnets utveckling kommer att förändras då det blir ett ombyte i miljön.

Det är därför alltid viktigt att kontrollera syftet kring varför vissa lagar inte alltid följs och vad som kan vara anledningen till att de inte följs samt eventuell åtgärd, då det är situationen som rör barns liv och välbefinnande. Några exempel som kan vara orsakerna till att lagarna inte implementeras är brist på resurser, lagstiftningen är oklar eller att ärendet inte följs upp lika ofta som den bör. Det är viktigt att lagarna som finns följs för att dels säkerställa att vardagen fungerar, dels att barnens rättigheter bibehålls. Om det uppstår gap mellan lagstiftningen och

implementeringen av den är det av stor vikt att utpeka dessa gap och hitta en lösning kring det för att kunna arbeta mot samma mål som är att skydda barnens rättigheter och fokusera på barnets bästa.

Det som hände i Sverige med omhändertagandet av barn från deras familjer var resultatet av bristande erfarenhet hos de ansvariga medarbetarna, så de litade på den anställdes förtroende för att utreda ärendet, på grund av bristen på tillräckligt med specialister för att täcka de många fall som kom in i landet i massor, förutom den relativa okunnigheten hos de nyblivna familjerna om svensk lag, så även tjänstemannens okunnighet i kombination med en okunnig familj (Alquds 2022).

Detta citat belyser många faktorer som kan vara anledningen till att barn omhändertas från deras familjer. Sammanställningen är den gemensamma faktorn som visar på bristande erfarenhet och kompetens hos medarbetarna och utfallet av att de flesta medarbetare förlitade sig på en medarbetare som fick uppgiften att ta sig an ärendet och utredningen. Modaliteten i citatet anser vi vara objektiv i och med att skribenten uttrycker det som skrivs som sanning. Vidare läggs skuld på de som hanterar ärendena och "offren" blir familjer som inte har koll på den svenska lagen då det alltid är socialtjänsten som har mer befogenheter att ta till mer åtgärder än familjerna. Det gör att läsare kan tolka det som att tjänstemännen inte kan sitt jobb och då omhändertar barn utan rättsliga grunder och att det är familjerna som faller som "offer" för tjänstemännens okunnighet. Det lyfts även upp bristen på specialister som hanterar det stora antalet människor som kom in i Sverige vilket kan ha resulterat i att resurserna inte räckte till och en överbelastning skapades för medarbetarna. Detta skapade i sin tur ett utfall av att resurserna för varje ärende inte räckte till för en noggrann och omfattande utredning. De faktorer som spelar mest roll till en klyvning i samhället var dels den bristande erfarenheten hos medarbetarna på myndigheten, dels de föräldrar som behövde anpassa sig till svensk lag. Vissa föräldrar känner inte till sina rättigheter och om de inte var medvetna om de rättigheter och skyldigheter som de har, kan det ha utvecklats till försvårande omständigheter gällande samverkan mellan dem och socialtjänsten. Detta visar på ett samband mellan de aspekter som är medverkande till situationen, den bristande erfarenheten och kompetensen som finns samt den bristande kompetensen kring lagarna hos de vederbörande aktörerna. En annan aspekt som framkommer är medarbetarnas brist på kompetens kring svenska lagar och detta kan vara en bidragande faktor till att kunna hantera svåra och komplicerade utredningar samt att kunna ge information samt stötta familjerna i de situationer som de hamnar i.

Sammanfattningsvis omfattar denna diskurs en bred funktion som innefattar flera områden och faktorer, såsom de olika konflikterna som ses utifrån olika perspektiv, juridiska aspekterna, lagstiftningens funktion i samhället, de mänskliga rättigheterna samt statens ansvar i Sverige. En diskussion om bland annat de juridiska faktorerna relaterade till barns omhändertagande inom socialtjänsten är mycket viktig för att få inblick i det rättsliga ramverket och de komplicerade faktorerna som främjar barnens skydd och hälsa. Intertextualiteten gällande de arabiska nyhetsartiklarna har många citat som refererar till socialtjänstens "kidnappning" av muslimska barn i Sverige. Genomgående i nyhetsartiklarna framstår det exempelvis i rubrikerna "Sverige kidnappar muslimska barn", "sluta kidnappa våra barn" och "Sanningen om barnkidnappning i Sverige" och det är något som skribenten lyfter upp och som vi kan förstå i relation till den pågående debatten om att socialtjänsten "kidnappar" muslimska barn. Det är något som inte sägs rakt ut utan det är något som läsaren förväntas förstå i och med att det finns en pågående debatt kring det.

5.4 Religiösa, kulturella och rättvisa aspekter:

Den andra diskursen som är regelbundet återkommande i de arabiska nyhetssidorna var diskursen gällande kampanjen om svenska socialtjänstens omhändertagande av muslimska barn som resulterar i religiösa, kulturella och rättvisa aspekter. Nedan följer ett antal citat från de arabiska nyhetssidorna:

Han tillade, "Även om bortförandet av barn gäller alla i Sverige, oavsett religion eller ras, indikerar socialtjänsten själv att utländska barn separeras från sina familjer i större proportioner, och detta kan motiveras av rasismen hos vissa av socialtjänstens anställda, särskilt de som drabbats av islamofobi"
(Al Jazeera 2022).

Detta citat lyfter en fråga kring socialtjänstens arbete i Sverige, framför allt när det gäller omhändertagande av barn födda utanför Sverige. Enligt vår tolkning utgår citatet från en objektiv modalitet där det framförs ett agerande som påstår att barn i Sverige omhändertas oberoende av religion eller kultur. Socialtjänsten uppger självmant att utrikesfödda barn omhändertas i större utsträckning än de barn som är födda i Sverige. Skribenten framställer det som står i citatet som fakta och allmänhetens åsikt utan att lägga vikt eller betoning vid andra åsikter eller att det finns andra orsaker till att utländska barn omhändertas i större omfattning. Fokus ligger på antagandet kring rasismen hos vissa medarbetare på socialtjänsten, framför allt de som kan vara influerade av islamofobi. Detta visar på ett

samband mellan de fördomar som kan finnas hos medarbetarna och socialtjänstens hantering av ärenden. Islamofobi är något som lyfts upp i citatet och detta kan vara en drivkraft att omhänderta barn som är födda utanför Sverige.

Han säger: "Kontroversen kring den senaste frågan exploderade över arabisktalande mediekanaler och plattformar, varav de flesta var utanför Sverige, vilket gjorde vårt uppdrag svårt att senare klargöra fakta, särskilt eftersom vissa medvetet klädde frågan i en religiös mantel" (BBC News 2022)

Ovanstående citat visar på svårigheter att förklara information om ett omtvistat ämne med anledning av utbredningen av fakta kring de arabisktalande nyhetssidorna. Citatet visar på en subjektiv modalitet och motsättningen kring detta ämne som blev viralt i arabisktalande nyhetsmedia vilket medför en stor spridning bland människor. Modaliteten i citatet är att det var en bred spridning av information som blev utmanande att hålla koll på. I samband med detta utvecklades utmaningarna till att veta vad som är riktig fakta vilket ledde till en komplicerad situation med flera perspektiv och fakta kring samma händelse som behövde styras. Detta blev extra utmanande för att ta reda på den riktiga informationen då vissa människor medvetet valde att misstycka ämnet eller utgå från ett religiöst perspektiv.

Al-Dabbagh förnekar inte existensen av anställda som styrs av stereotypa eller rasistiska idéer om invandrarsamhällen, men de förblir, enligt hans åsikt, en minoritet som kan övervakas och övervinnas enligt lagen, "som tvingar oss att hjälpa människor som anländer att förstå landets kultur och struktur" (BBC News 2022).

Citatet riktar in sig på frågor kring rasism, integration och normer som finns i samhället kring invandringen. I citatet framkommer en objektiv modalitet där Al-Dabbagh medger att det finns en liten andel medarbetare som kan vara styrd av tankar som är influerade av rasism och normer kring invandrare i samhället. Uppfattningen som Al-Dabbagh har kring den lilla andelen medarbetare som är influerade av rasism och normer, är endast en åsikt och detta öppnar upp en potential för att enligt lag kunna hålla koll på dessa medarbetare, vilket enligt oss visar på en objektiv modalitet. Detta blir motiverat av lagen då dessa typer av frågor får företräde för att kunna involvera människor till att begripa de konstruktioner samt landets kultur. Det finns en problematik kring rasism, normer och integrationen och vilken inställning medarbetarna har kring de klienter som de arbetar med, även om det är en liten andel

medarbetare som har en sådan inställning så blir det ändå problematiskt, menar Al-Dabbagh. Citatet lyfter även upp relevansen av att vara som stöd för nya personer som kommer till Sverige och hjälpa dem att förstå landets lagar och kultur. Det framkommer ingen referens till rapporter eller källor som är utförda tidigare, men artikeln belyser vikten av integrationen och vilka attityder det finns i förhållande till samhället som inkluderar människor som har en utländsk bakgrund. Citatet riktas även inte direkt kritik mot socialtjänsten, deras ingripande och socialarbetare utan citatet är mer av förklarande karaktär enligt vår tolkning och socialtjänsten eller någon annan aktör framställs inte som den "onde" eller den som orsakar problemet. Dessutom lyfter denna artikel upp hanteringen av medarbetarnas inställningar som är påverkade av rasism och normer inom arbetsplatsen.

Men familjerna till flyktingbarnen anklagade myndigheten för att "hitta på förevändningar" för att kidnappa sina barn och ge dem till alternativa familjer som är "kulturellt och religiöst olika" (Trt arabi 2022).

Detta citat visar på att socialtjänsten och andra myndigheter utpekas av flyktingfamiljer att de "kommer med ursäkter" och "hittar på bortförklaringar" för att det ska bli motiverat att omhänderta deras familjers barn och placera dem hos familjer som har integrerats i samhället eller som är olik sin biologiska familj, både "religiöst och kulturellt". Enligt vår tolkning är det en subjektiv modalitet som visas i citatet genom hänvisning till att uttalandet inte kommer från skribenten utan att det är familjer till flyktingbarn som har anklagat myndigheten. Vidare använder sig skribenten av citattecken och detta tolkar vi i syfte att skapa mer distans från uttalandet. Familjerna påstår att socialtjänsten utgår från felaktiga grunder som motiveras till att "kidnappa" familjens barn och placera dem hos andra familjer som socialtjänsten anser är "kulturellt och religiöst olika". Med detta sagt indikerar det på en hög orolighet och ilska från familjerna och de anser att socialtjänsten har en otillräcklig och bristande empati och hänsyn till familjens bakgrund gällande religion och kultur när en familjs barn placeras.

(Namn) och (Namn) rapporterade att de senast såg sin dotter för tre år sedan, när hon var 12 år, och betonade att socialtjänsten hade stoppat all kontakt mellan dem och att de inte hade någon aning om var hon var. (Namn) tror att hennes familj är ett offer för rasism, och att den enda anledningen till att hennes dotter hölls borta från dem är för att de är muslimer (Iums 2022).

Citatet ovan lyfter upp en konsekvens av socialtjänstens ingripande där en familj till en ung flicka uttrycker att hon blev placerad och att detta har lett till att föräldrarna har förlorat all kommunikation med henne, då socialtjänsten inte har tillåtit familjen ha en upprättad kontakt med flickan. Det visar enligt vår uppfattning på en subjektiv modalitet där detta är deras påstående om situationen som de uppfattar den och som skribenten tydligt i citatet hänvisar till. Familjen är inställd på att det är socialtjänsten som har varit en betydande och central del kring den unga flickans liv och om beslutet kring hennes omhändertagande. Fokus ligger på föräldrarnas uttalande kring att socialtjänsten är den som har brutit kommunikationen mellan familjen och dottern samt att socialtjänsten inte har gett ut uppgifter om var hon är placerad eller befinner sig. En familjemedlem till den unga flickan uttrycker att familjen har exponerats för rasism och att eftersom familjen har en muslimsk tro, har detta föranlett att socialtjänsten har valt att omhänderta flickan.

Sammanfattningsvis kretsar denna diskurs kring den genomgående diskussionen om den svenska socialtjänstens omhändertagande av muslimska barn. Diskursen belyser kritik gentemot socialtjänstens agerande när det kommer till omhändertagande av utrikesfödda barn och en aspekt som inkluderas i det beslutet är influerat av rasism, integration och förtroende för myndigheten. Denna diskurs ger en nyanserad uppfattning av hur situationerna tolkas, uppfattas samt diskuteras inom de arabisktalande nyhetsbyråerna. Intertextualiteten gällande denna diskurs är tydlig i samband med att man förutsätter att läsaren vet och läst om debatten i andra artiklar. Fortsättningsvis kan intertextualiteten observeras genom att ord som "LVU-kampanj" inte framställs i citatet och att det även inte alltid framgår att det är Sverige man syftar till när man läser artiklarna. Som skribent förutsätter man att läsaren är bekant med denna debatt och därför väljer man att inte ha med ord som "LVU-kampanj".

6. Diskussion och slutsatser

Studiens syfte har varit att undersöka genom en kritisk diskursanalys påståendet avseende att den svenska socialtjänsten omhändertar muslimska barn. Vi vill genom den kritiska diskursanalysen synliggöra framträdande diskurser i såväl svensk som arabisk nyhetsmedia. För att göra syftet mer preciserat har vi valt att besvara dessa frågeställningar:

- Vilka diskurser går att identifieras gällande den svenska socialtjänstens omhändertagande av muslimska barn i svensk och arabisk nyhetsmedia?
- Vem eller vilka personer ges utrymme att uttrycka sig i artiklarna och på vilket sätt kan det ha en inverkan på debatten?

Genomgående i denna diskussion har vi identifierat vilka diskurser som är mest förekommande gällande kampanjen om att den svenska socialtjänstens omhändertagande av muslimska barn i svensk och arabisk nyhetsmedia, och således svarat på den första frågeställningen, för närmare förklaring se nedanstående beskrivning. Gällande den andra frågeställningen har vi upptäckt att de svenska nyhetsartiklarna lyfter upp skribentens röst och den fakta som finns avseende kampanjen. De som ges mest utrymme att komma till tals är statsministern Ulf Kristersson och Säpo. Mindre ofta gavs utrymme till personer som har någon form av koppling till kampanjen, exempelvis en person som var med och startade kampanjen. Gällande de arabiska nyhetsartiklarna gavs det mest utrymme till familjer som har fått sina barn omhändertagna av socialtjänsten att komma till tals och berätta deras upplevelser. Mindre ofta gavs utrymme till advokater och författare att komma till uttryck kring kampanjen. Det som vi kunde uppmärksamma i både svensk- och arabisk nyhetsmedia var att ingen socialarbetare kom till tals i nyhetsartiklarna, vilket kan tänkas ha sin grund i den starka sekretessen när det kommer till att kommentera enskilda fall / utredningar i nyhetsmedia.

Diskurserna rörande “*desinformation, falska påståenden och lögner*” samt “*säkerhetshot och förhöjd säkerhetsrisk*” var något som var dominerande och återkommande i svensk nyhetsmedias nyhetsartiklar. De svenska nyhetsartiklarna nämnde återkommande kampanjen som en desinformationskampanj och att den var baserad på lögner och falska påståenden. I dessa nyhetsartiklar ges utrymme för bland annat statsministern Ulf Kristersson att uttala sig men även någon enstaka person som anser att den svenska socialtjänsten kidnappar muslimska barn. När det inkluderas en annan synvinkel i nyhetsartiklarna som skribenten

möjligen inte håller med om så är vår tolkning att personen ifrågasätts av skribenten eller att skribenten tydligt visar att hen tar avstånd. I denna diskurs är objektiv modalitet något som används regelbundet av skribenten. Det gör att läsaren kan få en uppfattning om att det som skribenten skriver är sanningsenligt och en åsikt som alla tycker likadant om. Bristen av andra perspektiv och det tydliga avståndstagandet från skribenten när ett annat perspektiv inkluderas bidrar likväl till att uppfattningen om att kampanjen är byggd på desinformation hos läsaren. Den andra diskursen som berör att kampanjen framställs som att den har bidragit till det ökade säkerhetshotet mot Sverige, svenska medborgare samt socialarbetare. Skribenterna i denna diskurs använder sig mer av en subjektiv modalitet vilket är motsatsen till den första diskursen. Skribenterna hänvisar regelbundet i citaten till uttalanden från antingen Säpo eller statsminister Ulf Kristersson. Vår tolkning är att skribenterna gör detta för att underbygga citaten och skapa trovärdighet för läsaren.

Diskurserna gällande "*kritik mot svenska myndigheter och systemet*" och "*religiösa, kulturella och rättvisa aspekter*" var regelbundet återkommande i arabisk nyhetsmedias nyhetsartiklar. De arabiska nyhetsartiklarna nämnde, till skillnad från de svenska nyhetsartiklarna, inte kampanjen som en desinformationskampanj. Istället lyftes socialtjänstens brister gällande LVU samt att familjers berättelser om deras upplevelser av att deras barn omhändertas på felaktiga grunder samt att socialtjänsten "kidnappar" muslimska barn. I nyhetsartiklarna kommer många människor till tals, bland annat advokater, den svenska författaren Lena Hellblom Sjögren och olika familjer som har fått dela med sig av sina berättelser. I jämförelse med de svenska nyhetsartiklarna där det kan förekomma att skribenten tar avstånd från ett påstående, sker inte detta i lika stor utsträckning i de arabiska nyhetsartiklarna. Gällande denna diskurs är den objektiva modaliteten något återkommande i nyhetsartiklarna. Problematiken i detta kan vara att det blir ensidigt då informationen som skrivs, inte får något argument tillbaka som besvarar och ifrågasätter påståendena. Detta utvecklar sig så småningom till att bli fakta hos läsarna som de utgår ifrån när ämnet lyfts upp. Den andra diskursen som handlar om de religiösa, kulturella och rättvisa aspekterna. I dessa nyhetsartiklar används en subjektiv modalitet vilket innebär att skribenterna lyfter upp sin röst och gör den hörd i texten. I nyhetsartiklarna presenteras och citeras olika händelser av familjer som får sina barn omhändertagna, varav dess orsaker beskrevs som en sanning. Exempelvis att utländska barn omhändertas eftersom socialtjänsten anser att de är "kulturellt och religiöst olika".

En av de mest genomgående diskurserna i både Aftonbladet och Expressen är att kampanjen lyfts fram som en desinformationskampanj. Skribenterna och de som uttalar sig i nyhetsartiklarna påpekar således det som definierar vad desinformation är genom att påpeka att kampanjen är uppbyggd på falsk information (Baptista & Gradim 2022, s. 299). Den andra diskursen kan också kopplas samman med definitionen av desinformation och ”fake news” då desinformationspridning ibland kan ha som syfte att påverka medborgarnas åsikter om olika myndigheter samt försvaga och motverka dessa myndigheter (Wang et al. 2022, s. 1–2; Alawi 2022, s. 277; McKay & Tenove 2021, s. 703). I den andra diskursen lyfts desinformationsspridningen upp som en orsak till det förhöjda säkerhetsläget samt att den påverkar socialtjänsten och socialarbetares arbete.

Eftersom arabisk nyhetsmedia sträcker sig över många arabisktalande länder har vi sett ett mönster kring att det är den svenska socialtjänsten som är i fokus, vilket är förståeligt då det påstås att det är muslimska barn som omhändertas från deras familjer i Sverige. På samma sätt har det spridits missvisande nyheter i bland annat rysk media och nyheter som påstår att Norge omhändertar ryska och östeuropeiska barn från sina familjer för att populationen i Norge sjunker och den skulle behöva öka igen (Pavlíková & Mareš 2020, 593–594). Ett utmärkande drag som vi ser utifrån Faircloughs tredimensionella modell är en diskurs om att bristen information och kunskap gällande bland annat de rättigheter och skyldigheter som familjer har, löper större risk att utveckla komplicerade omständigheter kring samverkan mellan familjen och socialtjänsten. Detta kan i sin tur leda till desinformation då familjerna kan uppleva ilska och hög oro kring att socialtjänsten brister i sin empatiförmåga och visar ingen hänsyn till familjens kulturella eller religiösa bakgrund när barnet ska placeras. Det har visat sig finnas flera perspektiv på förklaringar när det kommer till socialtjänstens sätt att hantera ärenden, mer specifikt ärenden gällande LVU. Utifrån Faircloughs tredimensionella modell som lyfter upp den sociala praktiken, saknas det en samverkan och förståelse från både socialtjänsten och från familjerna som får deras barn omhändertagna. Att ta lärdom från varandra och förstå perspektivet kring vad som ligger bakom de olika åtgärderna som båda parterna tar, kommer dels innebära en mindre spridning av desinformation, dels är det mest gynnsamt för barnet i fråga då dennes bästa ska vara i fokus. Utöver detta finns även den textuella delen av Faircloughs tredimensionella modell, då det även kan uppstå språkliga begränsningar mellan familjen och socialtjänsten, då begreppet ”omhänderta” inte finns i det arabiska vokabuläret. Detta kan ligga bakom att ordet ”kidnappa” används istället av arabisk

talande personer, som i sin tur kan vara en ledande aspekt till att en desinformation om att socialtjänsten kidnappar barn skapas.

I en framtida studie med mer utrymme och tid hade det varit av intresse att inkludera såväl debattartiklar, krönikor, nyhetsartiklar och insändare för att få en bredare förståelse för hur kampanjen framställs. Ett ytterligare förslag till framtida forskning är att undersöka hur kampanjen framställs på sociala medier såsom TikTok, Instagram, Facebook och X (tidigare Twitter). Då dessa medier influerar såväl vuxna som unga och kan tänkas påverka allmänhetens syn och uppfattning av kampanjen och således den svenska socialtjänstens arbete.

7. Referenslista

AA. (2019). TRT Arabi to 'be bridge in the age of division'. <https://www.aa.com.tr/en/todays-headlines/trt-arabi-to-be-bridge-in-the-age-of-division/1358236> [Hämtad: 2023-11-06]

Alawi, F. (2022). The scourge of disinformation. *Oral Surgery, Oral Medicine, Oral Pathology and Oral Radiology* 133(3): s., 257-258. doi: <https://doi.org/10.1016/j.oooo.2021.12.005>

Al Jazeera. (U.T). About Us. <https://www.aljazeera.com/about-us> [Hämtad: 2023-11-06]

Al quds. (2023) Who are we. <https://www.alquds.co.uk/about/> [Hämtad: 2023-11-06]

ArabAd. (2020). New figures show BBC News Arabic is BBC's most popular global language news service. <https://www.arabadonline.com/en/details/news-in-brief/New-figures-show-BBC-News-Arabic-is-BBC-s-most-popular-global-language-news-service> [Hämtad: 2023-11-06]

Arabi21. (2020) Who are we?. <https://arabi21.com/Home/About> [Hämtad: 2023-11-06]

Baptista, J.P. & Gradim, A. (2022). A Working Definition of Fake News. *Encyclopedia* 2(1): s. 632-645. doi:<https://doi.org/10.3390/encyclopedia2010043>

Blomberg, H. (2017). "We're not magicians!" On the use of rhetorical resources in Sweden news media narratives portraying the social services and social workers. *Qualitative social work* 18(2): s. 229-246. doi: <https://doi-org.till.biblextern.sh.se/10.1177/1473325017710>.

Boréus, K. (2018). Diskursanalys. I: Ahrne, G. & Svensson, P. (red.) *Handbok i kvalitativa metoder*. Stockholm: Liber, s. 176–190.

Bryman, A. (2018). *Samhällsvetenskapliga metoder*. Oxford University press.

Cordoba, P.S. (2017). Representations of Social Work in the Australian News Media. *Australian Social Work* 70(4): s. 453–464. doi:<https://doi-org.till.biblextern.sh.se/10.1080/0312407X.2017.1324886>

Expressen. (2021). *Expressen når rekordpublik*.

<https://via.tt.se/pressmeddelande/3292192/expressen-nar-rekordpublik?publisherId=3235677>

[Hämtad: 2023-11-06]

Fairclough, N. (2014) *Discourse and social change*. Cambridge: Polity Press

Familjehem (u.å). *Familjehemmet*.

<https://www.familjehemmet.se/information/uppdrag/familjehem/> [2024-01-12]

Gulfmediarates. (2015) *READERSHIP PROFILE*. <https://gulfmediarates.com/wp-content/uploads/A1%20Sharq%20Rates%202015.pdf.pdf> [Hämtad: 2023-11-06]

Howarth, D. (2007). *Diskurs*. Malmö: Liber.

iumsonline (2023) *Publications*. <https://iumsonline.org/en/Committees.aspx?ID=88> [Hämtad: 2023-11-06]

Jørgensen, W. & Philips, L. (2000). *Diskursanalys som teori och metod*. Lund: Studentlitteratur.

McKay, S. & Tenove, C. (2021). Disinformation as a Threat to Deliberative Democracy. *Political Research Quarterly* 74(3): s, 703-717. doi: <https://doi-org.till.biblextern.sh.se/10.1177/1065912920938143>

Monaci, S. & Persico, S. (2023). Who's fuelling Twitter disinformation on the COVID-19 vaccination campaign? Evidence from a computational analysis of the green pass debate, *Contemporary Italian Politics* 15(4): s. 468-493. doi: [10.1080/23248823.2023.2182735](https://doi.org/10.1080/23248823.2023.2182735).

Nilsson, K., Sjölander Egan, A. & Landstedt, E. (2023). No clear connections: a study of the association between news media use, public trust, and Swedish social services. *European Journal of Social Work* Ahead-of-print s. 1-14. doi: <https://doi-org.till.biblextern.sh.se/10.1080/13691457.2023.2266588>

Ocast. (u.å). *Aftonbladet*. <https://ocast.com/se/aftonbladet/audiences> [Hämtad 2023-11-24].

Ocast. (u.å). *Expressen*. <https://ocast.com/se/expressen/audiences> [Hämtad 2023-11-24].

Pavlíková, M. & Mareš, M. (2020). "BARNEVERNET STEALS CHILDREN" AN ANALYSIS OF RUSSIAN INFORMATION WARFARE NARRATIVES IN THE CZECH DISINFORMATION MEDIA", *Trames : A Journal of the Humanities and Social Sciences* 24(4): s. 589-605. doi:<https://doi.org/10.3176/tr.2020.4.07>

Rompf, E. L. & Royse, D (1994) *Choice of social work as a career: possible influences*. *Journal of Social Work Education*, 30(2), s.163–171.

Samuelsson, L (2021). *Svindlande 4 miljoner läsare varje dag – tack för att du vill vara med*. <https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/0G9qXM/svindlande-4-miljoner-lasare-varje-dag--tack-for-att-du-vill-vara-med> [Hämtad: 2023-11-06]

Sjögren, J. (2018). *Med relation som redskap? Om Socialsekreterare, klientarbete och professionalitet i socialtjänsten*. Linköping: Linköpings universitet, (doktorsavhandling). Från <https://liu.diva-portal.org/smash/get/diva2:1247214/FULLTEXT01.pdf>

Smålandsposten. (2016). *Socialtjänstens haveri riskerar att splittra familjer*. [Hämtad 2 november 2023]. <https://www.smp.se/ledare/socialtjanstens-haveri-riskerar-att-splittra-familjer/>

Socialstyrelsen (2022). *Omhändertaganden av barn enligt LVU – information för vårdnadshavare*. <https://www.socialstyrelsen.se/kunskapsstod-och-regler/omraden/barn-och-unga/barn-och-unga-i-socialtjansten/lvu/information-lvu-vardnadshavare/> [Hämtad 2023-11-23].

Socialstyrelsen. (2023). *Socialtjänsten hjälper barn och familjer*.

Socialstyrelsen. (2022). *Så tas beslut om att omhänderta barn*. <https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/dokument-webb/ovrigt/barn-och-unga-lvu-beslut-sve.pdf> [Hämtad 2023-12-27].

Svensson, P. (2019). *Diskursanalys*. Lund: Studentlitteratur.

SVT Nyheter. (2023). *Detta har hänt: Kampanj om att myndigheter kidnappar barn*. [Hämtad 1 december 2023] <https://www.svt.se/nyheter/inrikes/detta-har-hant-kampanj-om-att-myndigheter-kidnappar-barn>

Vetenskapsrådet. (2017). *God forskningssed*. Vetenskapsrådet. <https://www.vr.se/analys/rapporter/vara-rapporter/2017-08-29-god-forskningssed.html> [Hämtad 2023-11-10].

Wang, S., Su, F., Ye, L. & Jing, Y. (2022). Disinformation: A Bibliometric Review. *International journal of environmental research and public health* 19(24): s. 1-21. doi:<https://doi.org/10.3390/ijerph192416849>

Åklagarmyndigheten (u.å.). Människorov. <https://www.aklagare.se/ordlista/m/manniskorov/> [Hämtad 23-11-22].

8. Bilaga för de svenska nyhetsartiklarna

Anderberg, C. (2023). Stoltenberg och Kristersson i pressträff om Nato. *Expressen*. 24 oktober. [Stoltenberg och Kristersson i pressträff om Nato | Nyheter | Expressen](#) (Hämtad 2023-10-27).

Figur 1. Faircloughs tredimensionella modell för diskursanalys

Fodge, S. & TT. (2023). Kampanjen ska ge barn rätt info om socialtjänsten. *Aftonbladet*. 8 februari. [Kampanj ska ge barn rätt info om socialtjänsten](#) (Hämtad 2023-10-25).

Hamadé, K. (2023). Husein Miftar, 62, hittad död i häktet. *Expressen*. 9 mars. [Husein Miftar, 62, hittad död i häktet](#) (Hämtad 2023-11-06).

Holm, G. (2023). Desinformation om LVU på Gaza-demonstration. *Expressen*. 24 oktober. [Desinformation om LVU på Gaza-demonstration | Nyheter | Expressen](#) (Hämtad 2023-10-27).

Hällsten, A. (2023). Ny kampanj mot LVU - regeringen inför hårdare straff för hot. *Aftonbladet*. 3 februari. [Ny kampanj mot LVU – regeringen inför hårdare straff för hot](#) (Hämtad 2023-10-25).

Thornéus, E. (2023). Kristersson: Svenska socialtjänsten kidnappar inte barn. *Aftonbladet*. 24 oktober. [Kristersson: Svensk socialtjänst kidnappar inte barn](#) (Hämtad 2023-10-25).

TT. (2023). Startade LVU-kampanjen mot Sverige - ångrar sig. *Aftonbladet*. 16 februari. [Startade LVU-kampanjen mot Sverige – ångrar sig](#) (Hämtad 2023-10-25).

TT. (2023). Skolverket ska kartlägga LVU-kampanjen. *Aftonbladet*. 6 oktober. [Skolverket ska kartlägga LVU-kampanjen](#) (Hämtad 2023-10-25).

TT. (2023). Rykten om kidnappade barn - inte bara i Sverige. *Expressen*. 10 mars. [Rykten om kidnappade barn – inte bara i Sverige | Nyheter | Expressen](#) (Hämtad 2023-10-27).

Åhman, E. & Hansson, J. (2023). Regeringen om kampanjen mot LVU. *Expressen*. 3 februari. [Regeringen om kampanj mot LVU](#) (Hämtad 2023-10-27).

9. Bilaga för de arabiska nyhetsartiklarna

أوقفوا خطف أطفالنا" .. حملة عبر المنصات تندد بفصل أبناء اللاجئين عن ذويهم في السويد". Al Jazeera. (2022).

www.aljazeera.net [hämtad 23-10-27]

هل توقف الحملات الشعبية انتزاع الأطفال المسلمين من عائلاتهم في السويد؟ Al Jazeera. (2022).

www.aljazeera.net [hämtad 23-10-27]

أحكام مسبقة وتخمينات.. الأهالي يطالبون السلطات السويدية بإعادة أطفالهم Al Jazeera. (2022).

www.aljazeera.net [hämtad 23-10-27]

المال أولاً.. المحامية سيو ويستربرع: السويد تختطف أطفال المسلمين Al Jazeera. (2022).

www.aljazeera.net [hämtad 23-10-27]

الجزيرة نت حاورت الأم.. تفاصيل إبعاد طفلتين عراقيتين عن عائلتهما بالسويد Al Jazeera. (2022).

www.aljazeera.net [hämtad 23-11-06]

حقيقة خطف الأطفال في السويد Al Jazeera. (2022).

www.aljazeera.net [hämtad 23-11-06]

أوقفوا خطف أطفالنا Al Quds. (2022).

www.alquds.co.uk [hämtad 23-10-27]

أوقفوا خطف أطفالنا" .. ما الذي يحصل في السويد؟ Al-sharq. (2022).

www.m.al-sharq.com [hämtad 23-10-27]

أوقفوا خطف أطفالنا" .. حملة مستمرة ضد "السوسيال" بالسويد Arabi21. (2022).

www.arabi21.com [hämtad 23-10-27]

العرب في السويد: ما حقيقة ما أشيع عن انتزاع أطفال مهاجرين عرب من عائلاتهم؟ BBC News. (2022).

www.bbc.com [hämtad 23-10-27]

السويد: هل يعكس جدل "أخذ أطفال العرب" سوء فهم وفجوة ثقافية بين عالمين؟ BBC News. (2022).

www.bbc.com [hämtad 23-10-27]

أوقفوا خطف أطفالنا" .. محامية دولية تكشف خفايا قانون في السويد يفصل أطفالا مسلمين عن " . (2022). Iumsonline. www.iumsonline.org [hämtad 23-10-27] والديهم وينتهك حقوقهم

بعد حملة "أوقفوا خطف أطفالنا" .. السويد توضح تفاصيل إبعاد الأطفال عن آبائهم . (2022). TRTArabi. www.trtarabi.com [hämtad 23-10-27]

ناشطة مسلمة تفر من السويد خوفاً من اختطاف الخدمات الاجتماعية أطفالها . (2023). TRTArabi. www.trtarabi.com [hämtad 23-11-06]

عربي.. آباء وأمّهات عرب يتهمون السويد بـ"خطف" أبنائهم TRT شهادات خاصة لـ . (2022). TRTArabi. www.trtarabi.com [hämtad 23-11-06]

ظاهرة سحب حضانة الأطفال.. كابوس العائلات العربية والمسلمة في الغرب . (2021). TRTArabi. www.trtarabi.com [hämtad 23-11-06]